

Mom. 4. Uppgå vid tiden för införlifningen kostnaderna för förenämnda vägarbeten till belopp, öfverstigande berörda öfverskottsmedel, skola staden och väghållningsdistriktet gemensamt efter den i mom. 1 angifna grund bidraga till täckande af sålunda uppkommen brist.

2:o.

De vägarbeten inom väghållningsdistriktets nuvarande område, som vid tiden för införlifningen redan börjat verkställas, skola bringas till slutligt utförande af vägstyrelsen eller de arbetsdirektioner, som kunna varda tillsatta för arbetenas verkställande.

Har vid berörda tid vägarbete, som genom laga kraftägande beslut förklarats skola inom Brännkyrka socken utföras, ännu icke blifvit påbörjadt, skall staden efter införlifningen verkställa samma arbete, mot det att ett belopp, motsvarande de beräknade kostnaderna för vägarbetet, till staden utbetalas af förenämnda öfverskottsmedel, så långt de därtill förslå.

3:o.

Det åligger staden att godtgöra väghållningsdistriktet kostnaden för den till följd af socknens skiljande från distriktet erforderliga nya vägdelning, när denna blifvit verkställd, med ett belopp af 3,500 kronor.

4:o.

Allt underhåll sommar- och vintertiden af allmänna vägar inom de efter öfverflyttningen återstående delarna af väghållningsdistriktet äfvensom öfriga distriktet åliggande utgifter för vägväsendet därstädes, med undantag af de i punkten 1 här ofvan omnämnda, bestridas af väghållningsdistriktet, därvid vägunderhållet in natura utgöres enligt vägdelning och, intill dess ny sådan blifvit verkställd, underhållet af den på väghållare från Brännkyrka socken nu indelade vägsträckan inom Huddinge socken af landsvägen från Sotholms härads gräns till Skanstull af vägkassan.

Fastighetsägare inom det återstående väghållningsdistriktet, hvilka till följd af hvad ofvan är stadgadt vinna befrielse från underhållet af dem inom Brännkyrka socken tilldelade väglotter och icke annorstädes åtaga sig motsvarande väg-

hållning, skola under den tid, nu gällande vägdelening inom distriktet äger tillämpning, till distriktets kassa gälda ersättning, hvilken, där ej öfverenskommelse om beloppet kan träffas, bestämmes i den ordning, som i 18 § väglagen sägs.

5:o.

Staden i sin helhet skall från tiden för socknens införlifning med staden ombesörja och bekosta allt underhåll af allmänna vägar inom såväl socknens som stadens förutvarande område.

6:o.

De inom socknens nuvarande område befintliga broar, hvilkas underhåll vid tiden för införlifningen bestrides ur distriktets vägkassa, öfvertagas från samma tid i det skick de då befinna sig till underhåll af staden.

7:o.

Uppstår mellan staden och väghållningsdistriktets tvist rörande tolkningen af bestämmelserna i detta aftal, skall tvisten afgöras af en skiljenämnd, bestående af tre personer, af hvilka staden och distriktet utse hvardera en och de sålunda utsedde den tredje. Kunna de af parterna valde skiljemännen ej ena sig om valet af den tredje, skall denne utses af konungens befallningshafvande i Stockholms län.

På Stockholms stads delegerades vägnar:

ERIK MARTIN.

Axel Körner.

Vägstyrelsen i Svartlösa härads väghållningsdistrikt:

CARL LARSON. G. LAGERBJELKE. ALB. WASASTIERNA.

AXEL BERG. F. W. LINDKVIST.

Stockholm den 19 december 1908.

Utöfver hvad om detta aftalsförslag redan blifvit anfördt läres detsamma Specialmotiv. allenast i nedannämnda två punkter tarvå närmare belysning.

Punkten 2. För att rätt förstå den bestämmelse, som innehålles i andra momentet af denna punkt, bör hänsyn tagas till innehållet i punkten 10 mom. 2 af det mellan stadens och socknens delegerade träffade aftal. På grund af sistnämnda bestämmelse kan staden i visst fall blifva skyldig att, ehuru ett vägarbete af vederbörande myndighet förklarats skola inom Brännkyrka socken utföras allenast under förutsättning att statsbidrag med två tredjedelar af de beräknade kostnaderna för arbetet erhöles, verkställa samma arbete, äfven om sådant bidrag icke af staden erhöles. I slikt fall äger staden icke på grund af förstnämnda bestämmelse påfordra att berörda del af kostnaderna för arbetet skall ersättas af vägkassans öfverskottsmedel.

Punkten 3. Till följd af de efter Brännkyrka sockens utbrytning från distriktet väsentligen förändrade förhållandena därinom erfordras jämlikt bestämmelserna i 37 och 49 §§ väglagen, att ny vägdelning och därmed i sammanhang förnyad uppskattning af kostnaderna för vägunderhållet in natura förrättas i distriktet. Ehuruväl denna nya vägdelning kommer att lända till gagn allenast för distriktet, hafva stadens delegerade och vägstyrelsen likväl, vid det förhållande att vägdelningen uteslutande föranledes genom socknens utbrytning från distriktet, ansett att staden bör gälda de med nämnda förrättningar förenade kostnader. Då det emellertid af stadens delegerade icke funnits lämpligt att staden utan vidare skulle öfvertaga likviden för en vägdelning, i fråga om hvilken staden icke har befogenhet att på något sätt ingripa och således icke heller kan ens i någon mån inskränka utgifterna, hafva stadens delegerade sökt att fixera de kostnader, staden i berörda afseende skall hafva att gälda. Stadens delegerade hafva därvid tagit till utgångspunkt de kostnader, som varit förenade med såväl den senast inom distriktet verkställda vägdelning som den af särskilda nämnden därefter verkställda uppskattning af vägunderhållet. Kostnaderna för dessa förrättningar hafva uppgått till 4,848 kronor 75 öre. Som emellertid längden af de allmänna vägarna inom distriktet efter Brännkyrka sockens afskiljande därifrån blifver betydligt kortare än vid senaste vägdelningen, och då därjämte arbetet skall kunna väsentligt förenklas genom att, där ej annorlunda yrkas eller ock ändrade förhållanden inträdt, till grund för arbetet lägges resultatet af den nästföregående vägdelningsförrättningen, t. ex. i fråga om vägars mätning och gradering, har det syntts stadens delegerade, som om kostnaderna ej skulle komma att öfverstiga utan snarare icke oväsentligt understiga kostnaderna för de tidigare förrättningarna. Enligt

hvad man kan hafva anledning antaga, skola de ej komma att öfverstiga två tredjedelar af sistnämnda kostnaders belopp och således uppgå till högst 3,232 kronor 50 öre. Mot denna beräkning skulle visserligen kunna erinras, hurusom på grund af lagen den 20 juni 1905 om ändring i vissa delar af väglagen kostnad för tryckning af särskilda nämndens uppskattningsinstrument kommer att gäldas af statsmedel och således icke numera behöfver tagas i beräkning. Men som å andra sidan på grund af 1905 års lag i de nya uppskattningarna komma att ingå jämväl broar och färjor, torde minskningen af kostnaden i förra afseendet motvägas af ökningen i det senare, hvarför dessa förhållanden icke ansetts böra förändra någon ändring i den gjorda beräkningen.

I följd häraf framställdes å stadens delegerades sida det förslag till öfverenskommelse härutinnan, att staden skulle godtgöra väghållningsdistriktet kostnaden för den till följd af socknens skiljande från distriktet erforderliga nya vägdelning, när denna blifvit verkställd, med belopp ej öfverstigande 3,232 kronor 50 öre. I fråga om detta förslag ernåddes äfven enighet mellan stadens delegerade och vägstyrelsen, sedan berörda belopp afrundats till 3,500 kronor.

Då delegerade enligt hvad ofvan nämnts anse önskvärdt, att Brännkyrka sockens inkorporering med Stockholm äger rum med ingången af år 1911, tillåta sig delegerade erinra, att för vinnande af detta mål en skyndsamt behandling af ärendet är af nöden; och vilja delegerade fördenskull till öfvervägande ifrågasätta, huruvida icke stadsfullmäktige skulle finna skäligt att vid ingifvandet till kungl. maj:t af den framställning i ämnet, som erfordras för frågans slutliga lösning, öfverlämna de till ärendet hörande handlingar i tillräckligt stort antal exemplar, att remisser må samtidigt kunna aflämnas till samtliga vederbörande, hvilkas yttranden kungl. maj:t kan komma att i ärendet infordra.

På sätt delegerade förut framhållit, utgör enligt delegerades mening den omständigheten, att någon uppgörelse mellan delegerade och Stockholms läns landsting samt Svartlösa härads tingshusbyggnadsskyldige icke hunnit träffas, ej hinder för socknens inkorporering med staden.

Delegerades
hemställan.

På grund af hvad sålunda anförts och under hänvisning tillika till de öfver ifrågavarande underhandlingar förda protokoll, hvilka till trycket befordrats (bih. 36 och 37 för 1909) få delegerade hemställa, att stadsfullmäktige måtte — med godkännande för sin del af de upprättade förslagen till aftal rörande införlifning af Brännkyrka socken med Stockholms stad samt ordnande af de genom socknens utbrytning från Svartlösa härads väghållningsdistrikt och införlifning med staden uppkommande förhållanden — i skrifvelse till konungen i underdånighet anhålla, det kungl. maj:t täcktes medgifva, att nämnda socken med Liljeholmens och Örby villastads därtill hörande municipalsamhällen må på de villkor, som innefattas i berörda förslag till aftal, med Stockholms stad förenas till en kommun äfvensom vid bifall härtill dels förklara, att på öfverenskommelse mellan staden och Stockholms läns landsting samt Svartlösa härads tingshusbyggnadsskyldige eller, i brist af sådan öfverenskommelse, på kungl. maj:ts särskilda pröfning skall bero, på hvilka villkor den ifrågasatta utbrytningen af socknen från nämnda län och härad må äga rum, dels ock meddela de närmare föreskrifter, som föreningens ävåbringande må finnas påkalla.

De upprättade förslagen till aftal äfvensom åtskilliga af delegerade från vederbörande tjänstemän införskaffade bevis öfverlämnas härjämte för att bifogas stadsfullmäktiges framställning i ämnet.

Stockholm den 15 april 1909.

ERIK MARTIN. CASTEN VON OTTER. C. RAMSTRÖM.

Axel Körner.

Liljeholmen i Brännkyrka sockens kommunalkamrarskontor den 30 juni 1908

Ludvig Wittén

Uppgift å tjänstemän och betjämn

N a m n.	Födelse-tid.	Tjänstebefattning.	Antagningstid
Borg, Carl Johan	1867 ¹ / ₇	Kommunalkamrer.....	¹ / ₇ 1906
Öqvist, Melker Valfrid	1857 ²⁴ / ₅	Bokhållare	¹ / ₁₀ 1907
Hallqvist, Victor	1861 ⁹ / ₁₀	Fjärdingsman.....	1897
Rydén, Otto Edvard	1871 ²⁰ / ₅	D:o	¹ / ₁ 1903
Hammarin, Wilhelm.....	1866 ¹ / ₉	D:o	¹ / ₇ 1907
Sjöberg, Carl Magnus	1869 ¹ / ₃	D:o	¹ / ₉ 1907
Fredriksson, Clara.....	1854 ²⁷ / ₃	Föreståndarinna vid fattighuset.....	1893
Sandbäck, Agnes	1872 ⁴ / ₁	D:o " barnhemmet	² / ₁ 1901
Sandholm, Ester	1870 ⁵ / ₁₀	Barnmorska	1904
Gustafson, Josefina	1880 ² / ₅	D:o	1904
Andersson, Ida	1844 ⁹ / ₄	Sköterska vid epidemisjukstugan	1899
Lindqvist, Anna	1883 ¹³ / ₉	Föreståndarinna vid barnkrubban	1908
P e n s i o			
Vickberg, F. G.....	1838 ²⁷ / ₅	f. Fjärdingsman	—
Berg, Amalia.....	1849 ⁵ / ₁₁	f. Barnmorska	—

Liljeholmen i Brännkyrka sockens kommunalkamrerarekontor den 30 juni 1908.

anställda i Brännkyrka kommun 1908.

Kontant lön.	Andra förmåner.	Anteckningar.
4,500	500 kronors tillägg efter 5 år.	Antagen af stämman; 3 mån. uppsägning.
2,000	— — —	» » kommunalnämnden t. v.
1,200	600 kronor som extra polisman.	» på 3 år i sänder.
1,000	600 " " " "	» " " " " "
1,500	300 " " hälsopolis.	» " " " " utom hälsopol. t. v.
1,500	— — —	» " " " " "
400	Fritt husrum och mat.	» t. v.
600	" " " "	» t. v.
610	{ 1 kr. från kommun, där ingen förlös- } { ningsafgift erhålles af annan. }	» med sex månaders uppsägning.
800	D:o. d:o.	» " " " " "
540	Fritt husrum och mat.	» t. v.
400	" " " "	» t. v.
n e r a d e.		Pensionen utgår med 300 kronor pr år.
—	— — —	» " " " " " "
—	— — —	» " " " " " "

Ludvig Wetterlind.
Komm.stämmans ordf.

BIHANG N:r 36

till

Beredningsutskottets utlåtanden och memorial för år 1909.

**Protokoll, hållna hos Stockholms stads delegerade för inkorporeringsfrågor
och af Brännkyrka sockens kommunalstämma utsedda delegerade för
underhandlingar rörande socknens inkorporering med staden
vid gemensamma sammanträden i Stockholm
nedannämnda dagar.**

Den 19 maj 1908.

Närvarande:

stadens delegerade:

- herrar f. d. generaldirektören *Mauritz Sahlin,*
- auditören *Erik Martin,*
- t. f. kammarrådet, frih. *Casten von Otter;*

socknens delegerade:

- herrar fabrikören *Ludvig Wetterlind,*
- godsägaren, grefve *G. Lagerbjelke,*
- ingenjören *Axel G. Carlson,*
- vice pastorn *Nils Lindstam,*
- e. o. hofrättsnotarien *E. A. Vallander.*

§ 1.

Stadens herrar delegerade hade den 13 innevarande maj fått mottaga utdrag af protokoll vid extra kommunalstämma med Brännkyrka socken den 5 i samma

månad, utvisande, att kommunalstämman till delegerade att å socknens vägnar föra underhandlingar med stadens herrar delegerade i fråga om socknens införlifvande med staden utsett herrar greve Lagerbjelke, Carlson, Wetterlind, Lindstam och kamreraren F. Edström äfvensom till suppleanter för dem herrar godsägaren Alfred Söderlund och Vallander.

Efter anmälan härom och sedan tillika af herr *Wetterlind* tillkännagifvits, att herr Edström denna dag vore förhindrad att tillstädeskomma äfvensom att socknens herrar delegerade i stället för den sistnämnde inkallat herr Vallander, hvilken af socknens herrar delegerade jämväl utsetts att tjänstgöra såsom deras sekreterare, hälsades socknens herrar delegerade välkomna af *ordföranden hos stadens herrar delegerade, herr Sahlin*, som därvid tillika, under erinran om Stockholms stadsfullmäktiges beslut den 23 sistlidne mars i fråga om införlifvande med staden af, bland andra kommuner, Brännkyrka socken, förklarade, att stadens herrar delegerade nu vore beredda att skrida till underhandlingar rörande nämnda fråga på hufvudsakligen de grunder, som angäfvos i det betänkande, hvilket den 30 december 1907 afgifvits af särskilda utaf stadsfullmäktige utsedda kommitterade.

Socknens herrar delegerade uttalade härpå i särskilda anföranden sin anslutning till förslaget om socknens inkorporering med staden, under förutsättning dock att inkorporeringen ägde rum på det sätt att, jämte det de af förenämnda kommitterade föreslagna, af stadsfullmäktige godkända bestämmelser förklarades därvid skola gälla, tillika de önskemål, som af socknens delegerade kunde uppställas i åtskilliga afseenden, vunne behörigt beaktande; i sammanhang hvarmed herr *Wetterlind* särskildt anförde, att enligt hans uppfattning till grund för underhandlingarna jämväl borde läggas de olika yttranden rörande förevarande inkorporeringsfråga, som af stadens myndigheter afgifvits till förenämnda kommitterade, hvarförutom herr *Wetterlind* tillika betonade nödvändigheten däraf att staden efter inkorporeringen åtog sig socknens förpliktelse gentemot de i socknens tjänst nu anställda personer.

Herr *Martin* framhöll, hurusom genom de nu gjorda uttalandena redan vore fastslaget att samtliga herrar delegerade öfverensstämde i den uppfattningen, att en inkorporering af socknen med staden borde äga rum. De särskilda önskemål, som utöfver de för inkorporeringen föreslagna allmänna bestämmelserna kunde i fråga därom af socknens herrar delegerade uppställas, borde af dem framläggas i en promemoria. Och då samtliga herrar delegerade vore ense om önskvärdheten af ifrågavarande inkorporering, vore det ju all anledning antaga, att vid behand-

lingen af de förslag till detaljerade bestämmelser för inkorporeringen, som å ena eller andra sidan kunde framkomma, samstämmighet jämväl därom skulle kunna ernås.

Herr friherre *von Otter* anmärkte gentemot herr *Wetterlind*, att de yttranden, som förenämnda kommitterade inhämtat af stadens myndigheter, närmast afgifvits ur synpunkten af att samma yttranden skulle kunna tjäna kommitterade till ledning vid uppgörande af en approximativ beräkning af de kostnader, som för staden skulle uppstå i följd af inkorporeringen. På grund däraf kunde gifvetvis nämnda yttranden icke vara egnade att utan vidare utgöra lämplig grundval för förevarande underhandlingar. I fråga om de i socknens tjänst fast anställda personer vore det uppenbart, att staden efter inkorporeringen hade skyldighet att sörja för dem.

Herr *Wetterlind* förmälte, att socknen på grund af den ökning af dess folk-mängd, som under senaste åren ägt rum och än ytterligare vore att förvänta under den närmaste framtiden i följd af utläggandet till tomter och bebyggandet af vissa delar af stadens egendomar i Enskede, socknen redan nu stöde inför nödvändigheten att i stor omfattning uppföra nya skolhusbyggnader, hvarigenom socknen komme att få vidkännas dryga ekonomiska uppoffringar. För ordnande af sitt fattigvårdsväsende hade socknen redan beslutit att uppföra en fattiggård, för hvilket ändamål socknen hos kungl. maj:t gjort framställning om tillstånd till upptagande af ett lån å 200,000 kronor. Emellertid skulle socknen ännu några år kunna betjäna sig af de anordningar i fattigvårdshänseende, som redan funnes i socknen, helst om man finge antaga, att inkorporeringsfrågan inom berörda tid skulle kunna vinna sin slutliga lösning.

Herr greve *Lagerbjelke* ville i anslutning till de sålunda lämnade upplysningarna rörande socknens fattigvårdsväsende och då, enligt hvad han hade sig bekant, staden sökt centralisera sitt försörjningsväsende, till stadens herrar delegerade hemställa, att genom deras försorg måtte från stadens fattigvårdsnämnd inhämtas upplysning, huruvida, för den händelse inkorporeringen komme till stånd, staden kunde finna det vara lämpligt, att socknen redan nu uppförde den beslutade fattiggården.

Herr *ordföranden* förklarade sig i anledning häraf vilja före herrar delegerades nästa sammanträde införskaffa och meddela socknens herrar delegerade den sålunda äskade upplysningen.

Herr greve *Lagerbjelke* anförde vidare, att då i fråga om socknens skolväsende tillämpades den praxis, att till biträdande lärare i folkskolorna och till

lärare i småskolorna antoges äfven personer, som icke aflagt examen vid något statens folkskolelärareseminarium, men vid stadens folkskolor endast sådana personer vunne anställning, hvilka aflagt dylik examen, samt några småskolor icke funnes inrättade i staden, det jämväl vore önskvärdt att visshet vunnes, huruvida förenämnda inom socknen anställda lärare med mindre examensmeriter än hvad för lärarne vid stadens folkskolor erfordrades komme att efter inkorporeringen bibehållas vid sina anställningar eller åtminstone på annat sätt blifva till sin existens säkerställda.

Herr *ordföranden* förmälte i anledning häraf, att han ville från öfverstyrelsen för stadens folkskolor i berörda afseende inhämta upplysningar, hvilka han före herrar delegerades nästa sammanträde komme att delgifva socknens herrar delegerade.

Härefter och sedan vidare öfverläggning ägt rum rörande grundvalen för förevarande underhandlingar, därunder uttalanden gjordes af samtliga herrar delegerade, *beslöto* herrar delegerade enhälligt, att till grund för underhandlingarna skulle i hufvudsak ligga de af förenämnda kommitterade föreslagna, af stadsfullmäktige godkända bestämmelser i fråga om inkorporeringen, men att det emellertid skulle stå herrar delegerade å ömse sidor öppet att därvid tillika framlägga förslag till de detaljbestämmelser, som kunde anses vara behöfliga.

Herr *Wetterlind* förklarade härefter, att socknens herrar delegerade icke vore beredda att denna dag närmare underhandla rörande villkoren för inkorporeringen, med anledning hvaraf och sedan herrar delegerade enats om att ånyo sammanträda någon dag under första veckan af nästkommande månad, dagens sammanträde af herr *ordföranden* förklarades upplöst.

Som ofvan.

In fidem:

Axel Körner.

Den 10 juni 1908.

Närvarande:

af stadens delegerade:

herrar ordföranden, f.d. generaldirektören *Mauritz Sahlén*,
t. f. kammarrådet, frih. *Casten von Otter*;

socknens delegerade:

herrar	fabrikören	Ludvig Wetterlind,
	godsägaren, grefve	G. Lagerbjelke,
	ingenjören	Axel G. Carlson,
	kamreraren	F. Edström,
	vice pastorn	Nils Lindstam;

samt i egenskap af sekreterare hos sist-
bemälda herrar delegerade:

herr e. o. hofrättsnotarien E. A. Vallander.

§ 1.

Sedan anmaldt blifvit, att herr Martin af opasslighet vore förhindrad att deltaga i dagens sammanträde, justerades det hos herrar delegerade vid gemensamt sammanträde den 19 nästlidne maj förda protokoll.

§ 2.

Herr ordföranden tillkännagaf, att han enligt vid senaste sammanträdet gjord utfästelse i skrifvelse till herr Wetterlind af den 20 nästlidne maj meddelat socknens herrar delegerade vissa af dem äskade upplysningar, hvilka herr ordföranden inhämtat dels af ordföranden hos öfverstyrelsen för stadens folkskolor, redaktören E. Hammarlund, dels ock af fattigvårdsinspektören härstädes A. Lindblom. Herr Hammarlund hade, i sådant afseende tillspord, för herr ordföranden och herr Martin förklarar, att det vore alldeles uppenbart, att lärare och lärarinnor vid Brännkyrka församlings folkskolor och småskolor, ehvad de innehade ordinarie anställning eller ej, icke skulle genom en blifvande inkorporering af kommunen med Stockholm komma i sämre ställning, vare sig i ekonomiskt eller rättsligt afseende, än om inkorporeringen icke komme till stånd. Och herr Lindblom hade på därom framställd förfrågan för herr ordföranden förklarar, att, så vidt nu kunde öfverskådas, det vore ur Stockholms fattigvårdssynpunkt mycket önskvärdt, att vidare åtgärder för anläggande af en fattiggård för Brännkyrka kommun inställdes.

Härefter uppstod öfverläggning, hvilken till en början rörde sig om den af socknen till anläggning beslutade fattiggården och särskildt huruvida redan nu skulle göras framställning till socknens myndigheter rörande uppskof med påbörjande af arbetet å fattiggården. Efter i ämnet gjorda uttalanden af herrar

grefve Lagerbjelke, Wetterlind, Lindstam och Carlson ansågs, att någon dylik framställning nu icke borde göras, men förklarade sig på framställning af herr ordföranden socknens herrar delegerade vilja tillse att icke under den närmaste framtiden några sådana åtgärder af socknen vidtoges för bringande till verkställighet af beslutet om anläggandet af fattiggården, att därigenom lösningen af inkorporeringsfrågan kunde förhindras eller försvåras.

Beträffande herr Hammarlunds förenämnda uttalande förklarade sig socknens herrar delegerade vara fullt tillfredsställda därmed.

§ 3.

Herr Wetterlind uppläste *dels* protokoll öfver sammanträde, som under gårdagen hållits af socknens herrar delegerade, innefattande de villkor för inkorporeringen, nämnda herrar delegerade sammanstämmande ansett sig böra uppställa, *dels ock*, med tillkännagifvande att öfriga frågor ännu icke hunnit slutdebatteras, ett skriftligen affattadt förslag till öfverenskommelse beträffande vägarna, vattenledning samt stadsplan för Liljeholmens municipalsamhälle; och förmälte herr Wetterlind, att i fråga om berörda förslag, som upprättats på föranstaltande af herr Edström, enighet icke kunnat träffas mellan socknens herrar delegerade.

Nämnda förslag var af följande lydelse:

1:o) Staden i sin helhet skall från tiden för socknens inkorporering med staden ombesörja och bekosta allt underhåll af *dels* alla till allmänt underhåll indelade vägar och broar, *dels* alla inom municipalsamhällets och s. k. villastädernas till tomter indelade områden befintliga till allmänt begagnande upplättna enskilda vägar, *dels ock* vissa enskilda vägar, hvilka, utan att vara belägna inom några större samhällen, dock äro af synnerlig vikt för den allmänna samfärdseln inom kommunen.

2:o) Stadsplan för Liljeholmens municipalsamhälle upprättas snarast möjligt, hvarvid staden i eget intresse genom sina myndigheter bör biträda med råd och dåd; samt

3:o) Staden förbinder sig att så snart öfverenskommelse om inkorporering träffats mellan stadsfullmäktige, å ena sidan, samt Brännkyrka kommun, å andra sidan, antingen omedelbart draga vattenledning till de tätast bebyggda delarna af Liljeholmens municipalsamhälle eller tillåta municipalsamhället att *själf* förse sig med vattenledning.

Sedan på framställning af herr ordföranden beslutits, att ofvan intagna förslag först skulle blifva föremål för behandling, därvid förslaget olika punkter skulle

hvar för sig genomgås, upptogs nu till öfverläggning frågan, huruvida staden efter inkorporeringen borde underhålla de i första punkten angifna vägar och broar.

Under öfverläggningen härom yttrade herr *ordföranden*, att hvad anginge de till allmänt underhåll indelade eller af väghållningsdistriktet medelst vägkassan underhållna vägar och broar inom socknen äfvensom sådana därinom belägna vägar och broar, i fråga om hvilka af konungens befallningshafvande i länet förklarats, att desamma skulle öfvertagas till underhåll af väghållningsdistriktet, vore det klart att staden efter inkorporeringen ägde skyldighet att bestrida underhållet af nämnda vägar och broar. Hvad vidkomme sådana vägar, som, utan att kunna hänföras till allmänna vägar i den bemärkelse detta begrepp toges i gällande väglag, likväl vore af sådan beskaffenhet att de kunde anses vara af nytta och betydelse för allmänna samfärdseln, skulle stadens delegerade helt visst icke underlåta tillstyrka stadsfullmäktige att lämna sitt medgifvande till att jämväl dessa vägar efter inkorporeringen öfvertoges till underhåll af staden. Beträffande däremot de vägar inom socknens municipalsamhällen och s. k. villastäder, hvilka icke fölle under någon af nämnda två kategorier, torde stadens delegerade så mycket mindre kunna lämna sin medverkan till att sådana vägar komme att efter inkorporeringen af staden öfvertagas till underhåll, som samma vägar hade egenkap allena af enskilda utfartsvägar och icke vore af något mera allmänt gagn.

Herr *Edström* förmälte, att man inom socknen vore betänkt på att redan nu hos konungens befallningshafvande göra framställning om ny vägdelning inom väghållningsdistriktet och därvid tillika väcka förslag om distriktets delning på så sätt, att socknen blefve ett särskildt väghållningsdistrikt. Det torde därefter utan svårighet kunna ordnas så, att bland andra för närvarande enskilda vägar den s. k. Löfholmsvägen till Gröndal och den s. k. Hägerstenvägen till Fridhem indelades till allmänt underhåll.

Herr *Carlson* anförde, att inom Södertörns villastad villaägarne bekostade underhållet af de därinom belägna enskilda vägarna. Därest icke — emot hvad herr *Carlson* ansåge böra ske — dessa vägar efter inkorporeringen komme att af staden underhållas, ville han dock bestämdt yrka, att den enskilda väg, som från Forsnen å landsvägen emellan Skanstull och Sotholms härads gräns eller den s. k. Dalarövägen ledde till bygdevägen emellan sistnämnda väg och Ågesta flottbro, blefve af staden efter inkorporeringen till underhåll öfvertagen.

Herr *Wetterlind* ansåg, att man borde kunna ena sig därom, att såväl Löfholms- och Hägerstenvägarna som den af herr *Carlson* angifna sammanbindningsvägen skulle efter en blifvande inkorporering af staden underhållas.

Herr friherre *von Otter* ville i anslutning till hvad herr ordföranden anført framhålla att, innan enskilda vägar af större betydelse för samfärdseln inom socknen till underhåll öfvertoges af staden, borde de af vederbörande ägare försättas i laggillt skick, hvarförutom gifvetvis äganderätten till vägarna borde kostnadsfritt öfverlätas å staden.

Herr *Edström* anförde, att frågan om underhållet af vägarna inom Liljeholmens municipalsamhälle efter en blifvande inkorporering vore beroende af det beslut, som kunde varda fattadt rörande det af honom väckta anspråket, att staden skulle före inkorporeringen vara municipalsamhället behjälplig med upprättande af stadsplan. Blefve stadsplan redan nu uppgjord för municipalsamhället och medgafve staden tillika, att från dess genom municipalsamhällets område gående hufvudrör för vattenledningen finge dragas rörledningar inom municipalsamhället för dess förseende med vatten, torde staden mot lämnande af vatten såsom vederlag lätteligen kunna bereda sig äganderätt till de enskilda vägarna inom municipalsamhället.

Med anledning af hvad herr *Edström* sålunda framhållit enades herrar delegerade om att uppskjuta behandlingen af frågan om underhållet af socknens vägar efter inkorporeringen och i stället omedelbart företaga till behandling i ett sammanhang de af herr *Edström* väckta frågorna om stadens medverkan till uppgörande af stadsplan för municipalsamhället samt om tillhandahållande af vatten åt Liljeholmens invånare äfven före inkorporeringen.

Under öfverläggningen härom yttrade herr *Edström*, att det för Liljeholmens municipalsamhälle, som numera hade omkring 9,000 invånare, blifvit af yttersta vikt att stadsplan snarast möjligt fastställdes för detsamma äfvensom att samhället bereddtes tillgång till tjänligt dricksvatten. Innan dessa angelägenheter blifvit för samhället ordnade på ett tillfredsställande sätt, borde enligt herr *Edströms* mening icke någon inkorporering af municipalsamhället med staden äga rum. Då municipalsamhället låge omedelbart invid stadens gränser samt vid sådant förhållande det endast vore en tidsfråga, när municipalsamhället komme att införlifvas med staden, måste det anses vara förenadt med stora fördelar för staden, om densamma nu förhjälppte municipalsamhället till erhållande af stadsplan och vatten, ity att staden därigenom skulle besparas betydliga kostnader framdeles. Under framhållande tillika, hurusom det vore önskvärdt att stadsplan upprättades för municipalsamhällets hela nuvarande område och att vattenledningsrör framdroges i samhällets hufvudgator, anförde herr *Edström* vidare till utveckling af huru enligt hans tanke stadens medverkan i berörda afseende skulle kunna

lämnas, att Liljeholmens municipalsamhälle skulle vidkännas de med uppgörandet af ritningarna för stadsplanen förenade kostnader med undantag möjligen af aflöningar till de stadens tjänstemän, som kunde anlitas för arbetets utförande. Municipalsamhället skulle jämyäl vara skyldigt bestrida kostnaden för framdragandet af vattenledningsrören i samhällets hufvudgator, men borde staden därefter, öberoende af till hvilken punkt inkorporeringsfrågan fortskridit, tillhandahålla invånarna i Liljeholmen vatten emot afgifter, hvilka, intill dess inkorporeringen blifvit genomförd, kunde bestämmas att utgå efter en något högre taxa än den, som gällde för stadens egna invånare.

Herr *ordföranden* trodde, att hos stadens myndigheter betänkligheter icke skulle möta mot att lämna Liljeholmens municipalsamhälle biträde och hjälp vid upprättandet af stadsplan för samhället, men ville emellertid först inhämta sagda myndigheters mening, innan något bestämdt uttalande i berörda afseende gjordes å stadens sida. Huruvida i vissa fall och med hänsyn till däri förekommande omständigheter vatten från stadens vattenledning skulle kunna äfven före inkorporeringen tillhandahållas personer inom Brännkyrka socken, måste uppenbarligen bero på noggrant öfvervägande af stadens myndigheter.

Herr friherre *von Otter* anslöt sig till den af herr *ordföranden* nu uttalade uppfattning.

På gifven anledning förklarade i särskilda anföranden herrar *Wetterlind* och greve *Lagerbjelke*, att hvad af herr Edström äskats i fråga om stadsplan för Liljeholmens municipalsamhälle och detsamma förseende med vatten från stadens vattenledning utgjorde allmänt hysta önskemål hos flertalet af Brännkyrka sockenbor, men att socknens delegerade, i förlitan på att dessa frågor, öberoende af underhandlingarna om socknens inkorporering med staden, skulle genom stadens medverkän kunna bringas till sin lösning, icke ville uppställa nämnda önskemål såsom hufvudsakliga villkor för inkorporeringen; i sammanhang hvarmed herr greve *Lagerbjelke* framhöll önskvärdheten däraf, att staden redan nu lämnade sin medverkän till att äfven för Örby municipalsamhälle blefve upprättad stadsplan samt att staden tillhandahölle detsamma vatten snarast möjligt från stadens vattenledning.

På förslag af herr *ordföranden* enades man om, att på grund af hvad sålunda förekommit de väckta frågorna om stadens medverkän redan nu till upprättande af stadsplan för Liljeholmens municipalsamhälle och om detsamma förseende med vatten från stadens vattenledning före en blifvande inkorporering af socknen med staden skulle hållas utanför förevarande underhandlingar.

Herr Wetterlind ville i detta sammanhang erinra, att i allt fall socknens delegerade sannolikt komme att anse sig icke kunna underlåta att såsom villkor för inkorporeringen uppställa bestämmelser om vissa tider, inom hvilka dels stadsplaner för socknens större samhällen skulle upprättas, dels ock vatten genom stadens försorg från dess vattenledning tillhandahållas socknen.

Herr friherre von Otter genmälte härå, att, därest Brännkyrka socken själf skulle fullt tidsenligt ordna sådana angelägenheter inom socknen, som ännu befunne sig i otillfredsställande skick, detta komme att blifva förenadt med så betydande ekonomiska uppoffringar, att socknen måhända icke mäktade bära dem. Efter en blifvande inkorporering af socknen med staden skulle det ställa sig betydligt lättare och billigare att ordna såväl socknens vattenfråga som öfriga för socknen viktiga angelägenheter. I de yttranden, som af stadens vederbörande myndigheter afgifvits i anledning af förevarande inkorporeringsfråga, hade dessutom åtskilliga af dessa redan, så att säga, gifvit på hand, att vissa anordningar, däribland särskildt sådana af sanitär betydelse, skulle snarast möjligt efter inkorporeringen i socknen vidtagas. I lagstiftningsväg vore för öfrigt sörjdt för att staden icke skulle kunna efter inkorporeringen undandraga sig sina förpliktelser till de inkorporerade delarna. Under sådana omständigheter syntes det mindre lämpligt, om socknen för inkorporeringen skulle uppställa villkor innefattande tidsbestämmelser i fråga om genomförande af vissa anordningar; och det vore därför äfven tvifvelaktigt, om stadsfullmäktige skulle kunna acceptera dylika villkor.

Herr ordföranden framhöll, att med hänsyn till de stora fördelar, som i såväl materiellt som ideellt hänseende genom inkorporeringen utan vidare skulle komma socknens invånare till godo, socknen icke rimligtvis borde för inkorporeringen uppställa sådana villkor, som af herr Wetterlind angifvits. Saken skulle bäst och till fromma för båda kommunerna kunna ordnas i likhet med hvad som skett vid Lundby sockens inkorporering med Göteborg. Därvid hade dessa kommuner öfverenskommit och kungl. maj:t sedermera föreskrifvit i fråga, bland annat, om socknens förseende med vatten från allmän vattenledning, att detta skulle ske snarast möjligt efter föreningen uti den ordning och till den omfattning, stadsfullmäktige i Göteborg med afseende å de inkorporerade områdenas bebyggande tid efter annan beslöte.

Härefter och sedan vidare öfverläggning i ämnet ägt rum, därunder uttalanden gjordes af herrar Lindstam, Carlson och Edström, öfverenskommo herrar delegerade att ånyo sammanträda måndagen den 15 innevarande juni för

behandling af de bestämmelser, som finnes intagna i det af socknens herrar delegerade denna dag företedda protokoll.

Dagens sammanträde förklarades härpå upplöst.

Som ofvan.

In fidem:

Axel Körner.

Den 15 juni 1908.

Närvarande:

stadens delegerade:

- herrar ordföranden, f. d. generaldirektören *Mauritz Sahlin,*
- auditören *Erik Martin,*
- t. f. kammarrådet, frih. *Casten von Otter;*

socknens delegerade:

- herrar fabrikören *Ludvig Wetterlind,*
- godsägaren, grefve *G. Lagerbjelke,*
- ingenjören *Axel G. Carlson,*
- kamreraren *F. Edström,*
- vice pastorn *Nils Lindstam.*

§ 1.

Herr *Wetterlind* tillkännagaf, att socknens delegerade vid enskildt sammanträde den 13 innevarande juni ånyo förehåft till behandling de af herr *Edström* väckta, i protokollet för herrar delegerades senaste gemensamma sammanträde omförmälda förslag därom, att socknens inkorporering med staden icke borde äga rum, innan dels stadsplan blifvit upprättad och fastställd för *Liljeholmens* municipalsamhälle dels ock beslut fattats af samhället rörande detsamma förseende med vatten från vattenledning. Socknens delegerade, hvilka icke heller vid sitt

nämnda sammanträde kunnat ena sig om dessa förslag, hade dock då för sin del ansett att man borde redan nu inhämta municipalstämman i Liljeholmen yttrande i anledning af samma förslag. Emellertid önskade socknens delegerade vinna kännedom om stadens delegerades mening i berörda afseende.

Herr grefve *Lagerbjelke* framhöll i anslutning härtill, att municipalsamhällets invånare representerade flertalet fyrkar inom socknen och således ägde röstöfvervikt vid kommunalstämma. Just på grund däraf hade socknens delegerade ansett, att man borde redan nu hänvända sig till municipalstämman med begäran att uttala sig rörande förenämnda frågor. Man kunde nämligen eljest lätt utsätta sig för äfventyret att, sedan stadens och socknens delegerade slutfört sina underhandlingar och uppgjort förslag till villkor för inkorporeringen, kommunalstämman vid ärendets behandling skulle under påverkan af målsmännen för Liljeholmens särskilda intressen och tack vare deras röstöfvervikt förkasta hela förslaget. Emellertid och då för lösningen af frågorna om stadsplan för municipalsamhället och detsammas förseende med vatten från vattenledning sannolikt skulle åtgå en tid af 4 till 5 år, vore det icke troligt att municipalstämman skulle vilja påtaga sig ansvaret för att inkorporeringsfrågan uppsköttes under så lång tid.

Med anledning af hvad å socknens herrar delegerades sida sålunda anförts uppstod nu öfverläggning, hvilken jämväl rörde sig om frågorna, dels huruvida uppskof med underhandlingarna borde äga rum för att lämna Liljeholmens municipalsamhälle tillfälle att besluta om upprättande af stadsplan för samhället och att träffa anstalter för detsammas förseende med vattenledning, dels ock huruvida och i hvilken form stadens medverkan i sistberörda bägge afseenden redan nu skulle kunna lämnas.

Under öfverläggningen framhölls å stadens herrar delegerades sida, bland annat, att då såväl staden som socknen utsett delegerade att föra underhandlingar rörande socknens inkorporering med staden, det icke kunde anses lämpligt att i nämnda underhandlingar indroges vare sig själfva kommunerna eller ännu mindre, såsom socknens herrar delegerade nu ifrågasatt, någon del af socknen. Först sedan underhandlingarna bragts till slut, borde resultatet däraf framläggas för såväl bägge kommunerna som municipalsamhällena inom socknen. Därvid blefve ju tillfälle beredt Liljeholmens municipalsamhälle att uttala sina önskemål i ämnet. Det vore dessutom för inkorporeringsfrågans lösning ej erforderligt att full samstämmighet rörande hvarje särskild punkt ernåddes bland herrar delegerade. Frågan skulle ju nämligen slutligen pröfväs af kungl. maj:t, som därvid visserligen icke torde underlåta att ägna behörigt beaktande ej mindre å de reser-

vationer, som kunde komma att fogas vid herrar delegerades utlåtande, än äfven å de särskilda önskemål, hvilka kunde af vederbörande framställas i ärendet.

Efter uttalanden jämväl af *socknens herrar delegerade* och sedan bland dessa herr *Edström* förklarät, att han icke ville motsätta sig att underhandlingarna nu fördes vidare och att han dessutom icke hade något att erinra mot den ifrågasatta inkorporeringen i och för sig, under förutsättning dock att densamma icke komme att äga rum, förr än nödig tid lämnats Liljeholmens municipalsamhälle att fatta beslut i frågorna om stadsplan för samhället och om nedläggande af vattenledningsrör i samhällets hufvudgator äfvensom att med eller utan stadens medverkan öfventuellt bringa sagda beslut till verkställighet, beslöto herrar delegerade på framställning af herr *ordföranden*, dels att det väckta förslaget om Liljeholmens municipalsamhälles hörande icke skulle föranleda någon åtgärd från herrar delegerades sida, dels att underhandlingarna mellan herrar delegerade skulle fortgå, dels ock att frågorna om stadens medverkan redan nu till upprättandet af stadsplan för nämnda municipalsamhälle och om detsammes förseende med vattenledning skulle tillsvidare hållas öppna.

§ 2.

Upplästes det vid herrar delegerades senaste sammanträde ingifna utdrag af protokollet för socknens herrar delegerades sammanträde den 9 innevarande juni, § 2, i hvilken handling, som finnes bilagd detta protokoll, socknens herrar delegerade dels gjort vissa allmänna uttalanden i anledning af inkorporeringskommitterades förslag dels ock — under framhållande att frågorna angående vägarna inom kommunen samt vattenlednings framdragande till Liljeholmen och vissa andra tätare bebyggda samhällen äfvensom frågan om stadsplans upprättande för Liljeholmens municipalsamhälle ännu icke blifvit slutdebatterade — uppställt nedanintagna, i fem punkter affattade särskilda villkor för inkorporeringen.

På förslag af herr *ordföranden* beslöts, att nämnda handlings ingress och fem särskilda punkter skulle hvar för sig behandlas äfvensom att de beslut, som därvid komme att fattas, tills vidare skulle anses allenast såsom preliminärbeslut.

Berörda *ingress* gaf ej anledning till någon erinran.

Punkten 1. »Den vid kommunens folkskolor anställda lärarepersonal äfvensom kommunens kamrerare och fjerdingmän samt öfriga fast anställda befattningsinnehafvare vid kommunens allmänna inrättningar skola antingen bibehållas vid sina tjänster eller på annat sätt hållas ekonomiskt skadeslösa.»

På gifven anledning förklarade herr *Wetterlind* å socknens herrar delegerades vägnar, att han ville föranstalta om upprättande och framläggande af en förteckning å samtliga i socknens tjänst för närvarande anställda personer, hvilken förteckning jämväl borde upptaga sagda tjänstemäns aflöningsförmåner samt villkoren, sättet och tiden för deras anställning.

Herr *ordföranden* erinrade, att då meningen med denna punkt uppenbarligen vore, att staden skulle ikläda sig allenast de förpliktelser af en eller annan art, som vid tiden för inkorporeringen åläge socknen gent emot dess tjänstemän, och att staden således, bland annat, skulle bibehålla samma rätt till uppsägning af nämnda tjänstemän, som socknen haft, ifrågavarande punkt borde i någon mån omredigeras, så att dess innehåll icke gäfve anledning till misstyding.

Herr *Wetterlind* ville visserligen icke motsätta sig den nu ifrågasatta omredigeringen af punkten, men ansåg sig emellertid böra uttryckligen fastslå, att åt bestämmelsen i fråga efter dess blifvande omredigering icke finge gifvas den tolkning, att staden efter inkorporeringen skulle vara berättigad att utan vidare uppsäga de af socknens tjänstemän, som blifvit anställda tills vidare med viss tids uppsägning, utan skulle staden tvärtom vara skyldig att, så länge dessa tjänstemän ordentligen fullgjorde sina åligganden, antingen bibehålla dem vid deras tjänster eller på annat sätt säkerställa dem till deras existens.

Sedan å stadens herrar delegerades sida förklarats, att de i berörda afseende vore af samma uppfattning som herr *Wetterlind* och att efter inkorporeringen staden således skulle gent emot de i socknens tjänst vid angifna tidpunkt anställda personer hafva enahanda skyldigheter af juridisk eller moralisk art, som socknen förut haft, beslöts på förslag af herr greve *Lagerbjelke*, att åt ifrågavarande punkt skulle gifvas sådan lydelse, att därmed utsades att staden vid tiden för inkorporeringen öfvertog socknens förpliktelser gent emot socknens dåvarande tjänstemän.

Härefter förklarade sig socknens herrar delegerade vilja tillse, att under tiden intill dess inkorporeringen kommit till stånd, någon ny tjänst af mera viktig beskaffenhet icke blefve i socknen inrättad.

Punkten 2. »Staden skall jämväl i pensionsafseende åtaga sig de förpliktelser, som åligga kommunen såväl emot ofvan berörda personer som emot sådana, hvilka redan åtnjuta pension eller understöd af kommunen.»

Sedan till protokollet antecknats, att det torde blifva nödvändigt för socknen att nu genast, innan inkorporeringsfrågan hunne blifva afgjord, fatta beslut om pensionering af såväl den vid socknens fa tighus anställda föreständerska som af

förestånderskan vid socknens barnhem, erinrade herr *ordföranden*, att meningen med ifrågavarande punkt icke torde vara annan än den, att staden skulle efter en blifvande inkorporering i fråga om socknens tjänstemäns pensionering tillämpa den praxis, som i socknen nu följdes, och att på grund däraf åt denna punkt borde gifvas en något förändrad formulering.

På förslag af herr *Lindstam* beslöts, hvad särskildt barnmorskorna i socknen beträffar, att till förevarande punkt skulle göras det tillägg, att staden efter socknens inkorporering med staden skulle tillse att de vid tiden för inkorporeringen i socknen anställda barnmorskor i pensionshänseende icke komme i sämre ställning än förut.

Punkten 3. »Särskilda renhållningsstationer upprättas inom ett år från inkorporeringen dels vid Liljeholmen med Gröndal dels ock i Örby.»

Denna punkt godkändes med den förändring, att orden »inom ett år från» skulle utbytas mot uttrycket »snarast möjligt efter».

Punkten 4. »Staden i sin helhet skall från tiden för inkorporeringen ombesörja och bekosta belysning utefter de vägar inom municipalsamhällen och s. k. villastäder, där sådan för närvarande finnes anordnad, emot fri öfverlåtelse till staden af befintlig belysningsmateriel.»

Herrar delegerade godkände denna punkt med den förändring, att orden »sådan för närvarande» skulle utgå och i stället införas orden »allmän belysning vid nämnda tid».

Punkten 5. »Inom två år uppföras, dock utan särskild ersättning (se sid. 146 i betänkandet) fullständig brandstation vid Liljeholmen samt ett enklare redskapshus med brandmateriel vid Örby och Södertörns villastad.»

I fråga om denna punkt beslöts, att densamma skulle omredigeras i sådant syfte, att tidsbestämmelsen »inom två år» blefve utbytt mot uttrycket »utan dröjsmål efter inkorporeringen».

Sedan herrar delegerade härefter öfverenskommit att ånyo sammanträda någon dag under tiden från och med den 28 innevarande juni till och med den 4 därpå följande juli, upplöstes dagens sammanträde.

Som ofvan.

In fidem:

Axel Körner.

Bil. 1.

Utdrag af protokoll, hållet hos Brännkyrka kommuns
delegerade för underhandlingar rörande socknens inkorpore-
ring med Stockholms stad vid enskildt sammanträde i Lilje-
holmen tisdagen den 9 juni 1908.

§ 2.

Till en början antecknades och bekräftades, att de delegerade ansåge in-
korporering kunna äga rum på hufvudsakligen de grunder, som angafves å
sidorna 83 och 84 i det betänkande, som den 30 december 1907 afgifvits af
särskilda utaf stadsfullmäktige utsedde kommitterade.

Delegerade funno äfven i det stora hela de åtgärder och förslag, tillfreds-
ställande, som framstälts i de vid kommittébetänkandet fogade yttranden af åt-
skilliga myndigheter i Stockholm. Visserligen hade vid det första gemensamma
sammanträdet med Stockholmsdelegerade å deras sida uppgifvits, att dessa yttranden
närmast tillkommit för att beräkna kostnaden för inkorporeringen, men ville dele-
gerade dock framhålla, att samma yttranden, äfven om de icke kunde anses inne-
hålla några bindande löften, dock angäfvade hvad de olika sakkunniga Stockholms-
myndigheterna hvar inom sitt område ansåge nödvändigt och behöfligt. Då ej heller någon
erinran mot innehållet i dessa yttranden framstälts i själva betänkandet, ansåge
sig delegerade kunna med säkerhet räkna därpå, att däri föreslagna åtgärder i
hufvudsak komme till utförande, helst desamma endast kunde anses motsvara
rättvisa och billiga kraf.

Att i detalj fastslå allt det som skulle efter inkorporeringen utföras funno
delegerade äfven på grund af kommunens snabbt fortgående utveckling vara
omöjligt. Det vore tillika olämpligt, enär i så fall nya anspråk i framtiden
lätteligen kunde mötas med den invändningen, att de ej vore upptagna i den
träffade öfverenskommelsen.

Med allt beaktande af dessa synpunkter funno delegerade det dock betänkligt
att låta så många frågor blifva sväfvande, samt nödvändiga anordningar, särskildt
hvad anginge tiden för deras utförande, fullständigt beroende på Stockholms stads-
fullmäktiges i framtiden blifvande mer eller mindre godvilja. Delegerade ville

därför såsom nödvändiga förutsättningar för en inkorporering uttryckligen angifva följande detaljbestämmelser:

1:o) Den vid kommunens folkskolor anställda lärarepersonal äfvensom kommunens kamrerare och fjärdingsmän samt öfriga fast anställda befattningsinnehafvare vid kommunens allmänna inrättningar skola antingen bibehållas vid sina tjänster eller på annat sätt hållas ekonomiskt skadeslösa.

2:o) Staden skall jämväl i pensionsafseende åtaga sig de förpliktelser, som åligga kommunen såväl emot ofvan berörda personer som emot sådana, hvilka redan åtnjuta pension eller understöd af kommunen.

3:o) Särskilda renhållningsstationer upprättas inom ett år från inkorporeringen dels vid Liljeholmen med Gröndal dels ock i Örby.

4:o) Staden i sin helhet skall från tiden för inkorporeringen ombesörja och bekosta belysning utefter de vägar inom municipalsamhällen och s. k. villastäder, där sådan för närvarande finnes anordnad, emot fri öfverlåtelse till staden af befintlig belysningsmateriel.

5:o) Inom två år uppföras, dock utan särskild ersättning (se sid. 146 i betänkandet) fullständig brandstation vid Liljeholmen samt ett enklare redskaps-
hus för brandmateriel vid Örby och Södertörns villastad.

Frågorna angående vägarna inom kommunen samt vattenlednings framdragande till Liljeholmen och vissa andra tätare bebyggda samhällen äfvensom frågan rörande stadsplans upprättande för Liljeholmens municipalsamhälle, hvilka icke hunno att slutbehandlas, skulle anstå till nästa sammanträde.

Som ofvan.

In fidem:

E. A. Vallander.

Den 2 juli 1908.

Närvarande:

stadens delegerade:

herrar ordföranden, f. d. generaldirektören *Mauritz Sahlin*,
 auditören *Erik Martin*,
 t. f. kammarrådet, frih. *Casten von Otter*;

socknens delegerade:

herrar fabrikören *Ludvig Wetterlind*,
 godsägaren, grefve *G. Lagerbjelke*,
 ingenjören *Axel G. Carlson*,
 kamreraren *F. Edström*,
 vice pastorn *Nils Lindstam*.

§ 1.

Justerades protokollen för herrar delegerades sammanträden den 10 och den 15 nästlidne juni.

Vid justeringen af protokollet för förstnämnda dag anförde herr *Edström* — till fullständigande af sitt då hafda yttrande angående tilltänkt framställning hos konungens befallningshafvande i fråga om ny vägdelning inom Svartlösa häradsväghållningsdistrikt och distriktets delning i två särskilda distrikt — att sådan framställning redan gjorts hos konungens befallningshafvande.

§ 2.

Föredrogs ett af sekreteraren uppgjort förslag till lydelse af de utaf socknens herrar delegerade uppställda och vid herrar delegerades senaste gemensamma sammanträde godkända särskilda villkor för socknens inkorporering med staden; varande nämnda förslag bilagdt detta protokoll: se *bil. 1*.

Berörda förslag blef af herrar delegerade godkändt, dock skulle beslutet härom anses allenast såsom preliminärbeslut.

§ 3.

Sedan å socknens herrar delegerades sida *dels* framhållits, huru som det vore af synnerlig vikt för Liljeholmens municipalsamhälle att frågorna om stadsplan för nämnda samhälle och detsammans förseende med vatten från vattenledning vunnit sin lösning, innan socknens inkorporering med staden ägde rum, *dels* ock tillika erinrats, att lösningen af dessa frågor borde kunna ske oberoende af förevarande underhandlingar, beslöt med hänsyn till hvad sålunda blifvit anfördt herrar delegerade på förslag af herr *Martin*, att först efter det underhandlingarna mellan herrar delegerade blifvit i öfriga punkter slutförda, företaga till behandling frågan om tiden, då inkorporeringen skulle träda i kraft.

§ 4.

Upplästes ett af socknens herrar delegerade upprättadt förslag till öfverenskommelse rörande de vägar, som efter inkorporeringen borde af staden till underhåll öfvertagas; varande berörda förslag af följande lydelse:

»Staden i sin helhet skall från tiden för socknens inkorporering med staden ombesörja och bekosta allt underhåll af *dels* alla till allmänt underhåll indelade vägar och broar, *dels* ock följande enskilda vägar nämligen:

- 1) den s. k. Löfholmsvägen från allmänna landsvägen vid Liljeholmen till Gröndal,
- 2) den s. k. Hägerstenvägen äfvenledes utgående från allmänna landsvägen vid Liljeholmen till Fridhem, samt
- 3) vägen från Forssen förbi Södertörns villastads station till allmänna vägen, som sträcker sig från stora Södertörnsvägen till Ågesta flottbro.

Beträffande åter andra vägar, hvilka staden särskildt inom de tätare bebyggda samhällena, efter en inkorporering kan vara skyldig att anlägga och underhålla torde frågan härom endast kunna lösas i sammanhang med eventuella stadsplaner för vissa områden och efter det dessa upprättats och fastställts. Dock bör här påpekas önskvärdheten och behovet af, att en ny och större trafikled anlägges från Tellusborg öfver Vestberga snörrätt på och till Elfsjö järnvägsstation. Terrängen är härför särdeles lämplig, området kring Elfsjö redan nu befolkadt af flera tusen personer, och om mark gratis tillsläppes af ägaren till Vestberga bör vägen i sin helhet icke ställa sig så dyr.

I fråga om nämnda förslag anförde herr *Carlson*, att han för sin del ansåge det vara med billighet öfverensstämmande, att samtliga de vägar inom Södertörns villastad, som underhölles på bekostnad af villaägarna därstädes, blefve efter inkorporeringen till underhåll öfvertagna af staden. Hans mening härutinnan hade emellertid icke delats af socknens öfriga herrar delegerade; och på grund af hvad redan vid föregående sammanträden mellan herrar delegerade förekommit förefunnes väl icke någon utsikt för att stadens herrar delegerade skulle biträda berörda mening. Med hänsyn härtill och då vägen från Forssen förbi Södertörns villastad till allmänna vägen emellan den så kallade Dalarövägen och Ågesta flottbro, hvilken väg på yrkande af herr *Carlson* i förenämnda förslag upptagits bland de vägar, som efter inkorporeringen skulle underhållas af staden, icke syntes honom böra framför öfriga vägar i villasamhället öfvertagas till underhåll af staden, ville han nu afstå från berörda yrkande.

Sedan herr *ordföranden* samt herrar *Wetterlind*, *Lindstam* och friherre *von Otter* vidare uttalat sig i ämnet, beslöts på förslag af den sistnämnde, att efter socknens inkorporering med staden staden skulle till underhåll öfvertaga förutom samtliga dåvarande allmänna vägar jämväl de i förenämnda förslag under 1:o) och 2:o) upptagna enskilda vägar, till de delar desamma icke kunde visas vara föremål för enskild äganderätt, hvarjämte i afseende å sättet för underhållet af dessa två vägar å berörda sträckningar tillika beslöts, att de skulle underhållas i samma skick, de befunde sig vid inkorporeringen, dock att emellertid de medel, som staden i följd af inkorporeringen och socknens däraf betingade skilsmässa från Svartlösa härads väghållningsdistrikt kunde komma att erhålla från distriktets vägkassa, skulle användas företrädesvis till förbättring af ifrågavarande två vägar.

I sammanhang härmed skulle till protokollet antecknas, att stadens herrar delegerade ansåge erforderligt, att utredning blefve åvägabragt rörande längden och bredden af sagda två vägar.

§ 5.

Dagens föredragningslista upptog jämväl en af sekreteraren upprättad memoria, innefattande förslag till hufvudsakliga bestämmelser rörande socknens inkorporering med staden; varande berörda förslag af följande lydelse:

P. M.

En inkorporering af Brännkyrka socken med Stockholms stad torde böra komma till stånd på det sätt, att socknen i administrativt, kommunalt och judiciellt hänseende förenas med staden och att i afseende å de ecklesiastika förhållandena tills vidare annan ändring icke äger rum än som påkallas däraf, att jämlikt lagen angående folkskoleväsendet i Stockholm den 15 maj 1903 folkskoleväsendet utgör en för hela staden gemensam angelägenhet.

För öfrigt torde inkorporeringen böra äga rum på hufvudsakligen följande grunder:

1:o.

Staden i sin helhet ombesörjer och bekostar fattig- och sjukvård, brandväsende, polisbevakning samt alla andra kommunala anstalter och angelägenheter inom såväl Brännkyrka sockens som ock stadens äldre område.

2:o.

Alla kommunala utgifter skola af stadens och den införlifvade kommunens invånare gemensamt och efter en och samma grund utgöras.

3:o.

Alla Brännkyrka sockens tillhörigheter af fast och lös egendom samt inkomster, hvilka icke äro afsedda för kyrkliga ändamål, tillfalla den gemensamma kommunen, hvarjämte folkskolehus och anstalter för folkundervisningen blifva det gemensamma skoldistriktets egendom.

4:o.

Det införlifvade områdets invånare åtnjuta i stadens kommunala angelägenheter enahanda rösträtt som stadens invånare; skolande den nu gällande indelningen i valkretsar så ändras, att invånarne i det införlifvade området få tillfälle utöfva den dem tillkommande rösträtt.

5:o.

Lika med stadens invånare äro det införlifvade områdets invånare berättigade att tillgodonjuta de förmåner, som allmänna stiftelser åt stadens invånare eller särskilda klasser af dem bestämma, och hafva stadens invånare i afseende å allmänna stiftelser, hvilka tillhöra det införlifvade området, enahanda rätt.

6:o.

Staden i sin helhet öfvertager ansvarsskyldigheten för de bägge borgerliga kommunernas samt Liljeholmens och Örby villastads municipalsamhällets samtliga skulder och förbindelser äfvensom de särskilda skoldistriktens skulder och förbindelser, allt efter afdrag af den kapital- och räntebetaling, som bör vara verkställd före den dag, då införlifningen äger rum.

7:o.

Staden i sin helhet skall från tiden för socknens införlifning med staden ombesörja och bekosta allt underhåll af allmänna vägar inom såväl socknens som stadens förutvarande område; och skola utgifterna härför af stadens och det införlifvade områdets invånare gemensamt och efter en och samma grund utgöras.

8:o.

Innan de för staden gällande byggnads- och brandordningar å det införlifvade området tillämpas, böra desamma undergå granskning, därvid, om med afseende å de särskilda förhållandena inom Brännkyrka kommun, särskilda stadganden beträffande sistberörda område i dess helhet eller till någon del därå finnas erforderliga eller lämpliga, sådana stadganden böra i byggnads- och brandordningarna inrymmas.

9:o.

Genom införlifningen sker icke någon ändring i sättet för utgörande af sådana afgifter till stamhemman inom det införlifvade området, som hvila på afsondrade lägenheter, eller af allmänna utskylder och besvär till kronan af hyad namn och beskaffenhet de vara må.

Debitering, uppbörd och redovisning af kronoutskylder och prästlöneavgifter från det öfverflyttade området öfvertagas från tiden för öfverflyttningen af öfverståthållareämbetet.

10:o.

Det införlifvade områdets förseende med vatten från allmän vattenledning samt allmän belysning genom gas eller på annat tjänligt sätt skall ske snarast möjligt efter föreningen i den ordning och till den omfattning, som stadsfullmäktige med afseende å områdenas bebyggande tid efter annan besluta.

11:o.

De för äldre stadsområdet gällande föreskrifter rörande bouppteckningar, vårdnaden å förmyndarskap och auktioner skola gälla äfven för det införlifvade området; dock att stadens auktionsmonopol tills vidare och intill dess annorlunda beslutas icke är tillämpligt å sådan inom det införlifvade området befintlig, där boende personer tillhörig egendom, som där å auktion försäljes.

Den nu bestående gemensamheten mellan, å ena sidan, Brännkyrka socken och, å andra sidan, Svartlösa härads väghållningsdistrikt, samma härads tingshusbyggnadsskyldige och Stockholms läns landsting afvecklas på grundvalen af att staden afstår från alla anspråk på de å socknen belöpande andelar i gemensamheternas fasta och lösa egendom, dock att staden förbehåller sig rätt till skälig andel i de kassor, som för något för gemensamheten samfäldt behof kunna vara samlade, men öfvertager andel i betalningsansvaret för gemensamheternas gäld, i den mån sådant i betraktande af hvad staden å sin sida afstår må finnas billigt.

Innan herrar delegerade skredo till behandling af förenämnda förslag, anförde, på gifven anledning, socknens herrar delegerade, att det icke vore att befara, att Brännkyrka församlings kyrkostämma skulle vid behandling af frågan om socknens inkorporering med staden uttala någon mening, som afveke från de bestämmelser rörande inkorporeringen, om hvilka herrar delegerade kunde komma att ena sig, och förklarade sig i sammanhang härmed socknens herrar delegerade vilja ej mindre draga försorg om inhämtande af kyrkostämmans yttrande i anledning af sagda bestämmelser än äfven verka för att samma bestämmelser därvid blefve af kyrkostämman godkända.

Härefter och sedan herrar delegerade beslutit, att ifrågavarande förslags särskilda punkter skulle hvar för sig föredragas och behandlas, upplästes och godkändes förslagets *ingress*.

Efter föredragningen af *punkten 1* beslöts till en början på förslag af herr *greffe Lagerbjelke*, att skrifvelse skulle aflåtas till Brännkyrka sockens fattigvårdsstyrelse med anhållan att fattigvårdsstyrelsen måtte låta anstå med vidare åtgärder för bringande till verkställighet af socknens kommunalstämmas beslut om anläggning af en fattiggård inom socknen, i sammanhang hvarmed uppdrogs åt herr ordföranden att å herrar delegerades vägnar underteckna berörda skrifvelse, sedan densamma försetts med kontrasignation af sekreteraren.

Vidare beslöts på yrkande af herr *Wetterlind*, att vid förevarande punkt skulle göras sådant tillägg, att bland däri uppräknade kommunala anstalter och angelägenheter särskildt omnämndes anordningar i hälsovårdsafseende; och blef punkten i öfrigt af herrar delegerade godkänd.

Punkterna 2—10 gäfvo ej anledning till erinran.

I fråga om *punkten 11* yrkades *dels* af herr *ordföranden*, att punktens senare del skulle erhålla den förändrade lydelse, att efter orden »där boende personer» tillades orden »eller där belägna verk», *dels ock* af herr *Edström*, att de för det äldre stadsområdet gällande föreskrifter rörande auktioner icke skulle under en tid af minst femton år efter inkorporeringen tillämpas å det införlivade området och att tillägg af sådant innehåll skulle göras till förevarande punkt.

Sedan öfverläggningen rörande denna punkt förklarats avslutad, beslöto herrar delegerade att, med afslag å herr *Edströms* yrkande, godkänna punkten med det af herr ordföranden föreslagna tillägg.

På framställning af herr *ordföranden* beslöts slutligen, att förslagets sista punkt skulle utgå.

§ 6.

Med erinran, hurusom inom Brännkyrka socken boende personer och där belägna industriella verk för närvarande vore befriade från erläggande af hamngälder för gods, som lossades eller lastades inom de delar af Stockholms hamn, som vore belägna i socknen, och under framhållande tillika af önskvärdheten däraf att detta blefve förhållandet jämväl efter inkorporeringen, enär eljest af socknens industriella verk exempelvis *Reymersholms* nya spritförädlingsaktiebolag komme att i berörda afseende betungas af dryga afgifter, föreslog herr *Edström*, att i aftalet rörande inkorporeringen måtte intagas bestämmelse i angifna syfte.

Berörda förslag väckte motstånd från öfriga herrar delegerade; och beslöts, att samma förslag icke skulle till någon herrar delegerades åtgärd föranleda.

§ 7.

Herr *Edström* framhöll vidare, att efter socknens inkorporering med staden, det vore att förvänta, att Aktiebolaget Göteborgssystemet i Stockholm skulle komma att för sig utverka medgifvande till inrättande inom socknens nuvarande område af försäljningsställen för utminutering och utskänkning af brännvin. Socknens invånare hade emellertid vid upprepade tillfällen å kommunalstämma uttalat sig mot all ölförsäljning inom kommunen, vid hvilket förhållande det helt visst vore antagligt, att man ännu mindre skulle vara med om att nämnda bolag efter inkorporeringen utsträckte sin verksamhet till berörda område. Med hänsyn därtill yrkade herr *Edström*, att i aftalet rörande inkorporeringen måtte intagas bestämmelser i syfte att försäljningsställen af nu nämnd beskaffenhet icke finge efter inkorporeringen inom socknens nuvarande område inrättas, med mindre invånarne därstädes blefve hörda därofver och tillstyrkte inrättande af dylika ställen.

Sedan socknens öfriga herrar delegerade förklarat sig instämma i den uppfattning, som läge till grund för sagda yrkande, framhölls emellertid å *stadens herrar delegerades sida*, att gällande föreskrifter torde lägga hinder i vägen för meddelande af sådana bestämmelser, som af herr *Edström* afsetts, men att å andra sidan såväl stadsfullmäktige som öfverståthållareämbetet med all säkerhet skulle, då fråga uppstode om lämnande af tillstånd till dylik utminutering och utskänkning inom det införlifvade området, gent emot protester från ortens invånare ställa sig synnerligen betänksamma inför framställningar i sådant syfte.

Efter vidare öfverläggning i frågan beslöts med anledning af förevarande yrkande på förslag af herr *grefve Lagerbjelke*, att stadens herrar delegerade skulle i det utlåtande rörande inkorporeringsfrågan, som de hade att afgifva till stadsfullmäktige, bringa till dessas kännedom de önskingar, som af socknens invånare uttalats i berörda ämne.

§ 8.

Herr *Edström* erinrade därom, att jämlikt 25 § i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891 byggnad icke utan konungens befallningshafvandes tillstånd finge utmed allmän väg uppföras på mindre afstånd än 3,5 meter från vägens kant. Då efter socknens inkorporering

med staden nämnda lag icke komma att äga tillämpning inom socknens nuvarande område, samt i fråga om väg inom stads område icke finnes någon motsvarande bestämmelse, vore det att befara, att ägare af mark invid allmän väg inom det införlifvade området skulle anse sig oförhindrad att uppföra byggnad invid vägens kant, såvida man icke med stöd af föreskrifterna i lagen om stadsplan och tomtindelning sökte förekomma sådant.

Med föranledande häraf beslöts, att i det utlåtande rörande inkorporeringsfrågan, som stadens herrar delegerade hade att afgifva till stadsfullmäktige, dessas uppmärksamhet skulle fästas å angelägenheten däraf, att omedelbart efter det socknens inkorporering med staden kommit till stånd, sådan framställning, som angafves i 41 § 2 mom. af lagen angående stadsplan och tomtindelning, gjordes hos kungl. maj:t.

§ 9.

Efter öfverläggning mellan herrar delegerade beslöts, att stadens herrar delegerade skulle utfärda inbjudning dels till vägstyrelsen i Svartlösa härads väghållningsdistrikt att underhandla i fråga om Brännkyrka sockens skiljande från distriktet dels ock till Stockholms läns landsting att utse delegerade för underhandlingar rörande upplösning af den gemensamhet, som jämlikt kungl. förordningen om landsting den 21 mars 1862 består mellan nämnda socken och länets öfriga kommuner.

Dagens sammanträde upplöstes härefter.

Som ofvan.

In fidem:

Axel Körner.

Bil. 1.

Förslag

till förändrad lydelse af de utaf Brännkyrka sockens delegerade uppställda särskilda villkor för inkorporeringen.

Punkterna 1 och 2 torde kunna sammandragas i en punkt, så lydande:

1:o) Från tiden för socknens införlifning med staden öfvertager staden i

sin helhet socknens samtliga förpliktelse gent mot såväl de personer, hvilka vid nämnda tidpunkt innehafva fast anställning i socknens tjänst, som ock de socknens förutvarande tjänstemän, hvilka då redan åtnjuta pension eller understöd af socknen; och skall staden tillika tillse, att de i socknen vid berörda tid anställda barnmorskor icke i pensionshänseende komma i sämre ställning än förut.

Punkten 3 är godkänd med följande förändrade lydelse:

2:o) Särskilda renhållningsstationer upprättas snarast möjligt efter inkorporeringen dels vid Liljeholmen med Gröndal dels ock i Örby.

Alternativ.

2:o) Snarast möjligt efter införlifningen skall staden låta upprätta särskilda renhållningsstationer dels vid Liljeholmen med Gröndal dels ock i Örby.

Punkten 4.

Godkänd lydelse:

3:o) Staden i sin helhet skall från tiden för inkorporeringen ombesörja och bekosta belysning utefter de vägar inom municipalsamhällen och s. k. villastäder, där allmän belysning vid nämnda tid finnes anordnad, emot fri öfverlåtelse till staden af befintlig belysningsmateriel.

Alternativ.

Från tiden för införlifningen skall staden ombesörja och bekosta belysning utefter de vägar inom socknens municipalsamhällen och så kallade villastäder, där allmän belysning vid nämnda tid finnes anordnad, med rätt dock för staden att afgiftsfritt bekomma den för berörda ändamål använda materiel.

Punkten 5.

Alternativ.

4:o) Staden skall utan dröjsmål efter inkorporeringen låta på egen bekostnad uppföra fullständig brandstation vid Liljeholmen samt ett redskapshus med brandmateriel vid Örby och Södertörns villastad.

Efter införlifningen skall staden utan dröjsmål låta uppföra fullständig brandstation vid Liljeholmen samt redskapshus med brandmateriel vid Örby och Södertörns villastad.

Den 7 september 1908.

Närvarande:

af stadens delegerade:

herrar ordföranden, f. d. generaldirektören *Mauritz Sahlén*,
auditören *Erik Martin*;

socknens delegerade:

herrar fabrikören *Ludvig Wetterlind*,
godsägaren, greve *G. Lagerbjelke*,
ingenjören *Axel G. Carlson*,
kamreraren *F. Edström*,
e. o. hofrättsnotarien *E. A. Vallander*.

§ 1.

Justerades protokollet för herrar delegerades sammanträde den 2 sistlidne juli.

§ 2.

Till protokollet skulle antecknas, att stadens och socknens herrar delegerade onsdagen den 28 nästlidne augusti gemensamt företagit en färd genom större delen af Brännkyrka socken och därunder särskildt besett områdena för Enskede, Södertörns villastad, Örby och Liljeholmens municipalsamhällen samt Fridhem jämte de till nämnda områden ledande vägar.

§ 3.

Bil. 1.

Dagens föredragningslista upptog ett af sekreteraren upprättadt förslag till bestämmelser rörande socknens införlifvande med staden; varande berörda förslag bilagdt detta protokoll.

Innan herrar delegerade skredo till behandling af förenämnda förslag, bestämdes, att de beslut, som i fråga därom kunde komma att fattas, tills vidare

endast skulle anses såsom preliminärbeslut, äfvensom att förslaget ingress och femton särskilda punkter skulle i nummerföljd hvar för sig föredragas och behandlas.

Härefter upplästes och godkändes förslaget *ingress*.

Punkten 1 blef likaledes godkänd.

Efter föredragningen af *punkten 2* beslöts på förslag af herr grefve *Lagerbjelke*, att *punktens första moment* skulle erhålla följande ändrade lydelse:

»I fråga om de ecklesiastiska förhållandena sker den ändring, som föranledes däraf att, jämlikt lagen angående folkskoleväsendet i Stockholm den 15 maj 1903, folkskoleväsendet utgör en för hela staden gemensam angelägenhet, hvilken staden såsom kommun har att vårda.»

Punktens andra moment godkändes.

Punkterna 3 och 4 gäfvö ej anledning till någon erinran.

I fråga om *punkten 5* beslöts på yrkande af herr grefve *Lagerbjelke*, att mellan orden »Brännkyrka sockens» och ordet »tillhörigheter» skulle inskjutas orden »likasom Stockholms stads».

Punkterna 6—8 godkändes.

Punkten 9 moment 1 blef likaledes godkänd.

Beträffande *punktens andra moment* beslöts på yrkande af herr *Wetterlind*, att den del af momentet, som inleddes med ordet »skolande», skulle utgå.

Rörande *punkten 10* beslöts på yrkande af herr grefve *Lagerbjelke*, att densamma skulle erhålla följande ändrade lydelse:

»Innan de för staden gällande byggnads- och brandordningar å det införlifvade området tillämpas, böra de undergå granskning, därvid, om med afseende å de särskilda förhållandena inom Brännkyrka kommun särskilda stadganden beträffande området i dess helhet eller till någon del finnas erforderliga eller lämpliga, sådana stadganden böra i byggnads- och brandordningarna införas.»

Efter föredragningen af *punkten 11* anförde herr *Vallander*, att i de köpeafhandlingar, hvarigenom villaägare i Södertörns villastad af det aktiebolag, som ägde området för villastaden, tillhandlat sig sina jordlägenheter, vore föreskrifvet, bland annat, att lägenhetsägarna skulle såsom ersättning för att vägarna inom villastaden försåges med belysning genom bolagets försorg, till stamhemmanens ägare erlägga årliga afgifter, som beräknats i förhållande till lägenheternas areal. Därest nu förevarande punkts första moment antoges oförändradt, skulle ägarne till berörda stamhemman vara berättigade att äfven efter inkorporeringen uppbära dessa afgifter, oafsedt att, på sätt i *punkten 13* blifvit föreslaget, staden skulle

komma att öfvertaga belysningen af vägarna i villastaden. Då emellertid detta måste anses orimligt, borde ifrågavarande moment gifvas en någon förändrad formulering.

Herr greve *Lagerbjelke* instämde i den uppfattning, som läge till grund för herr *Vallanders* yrkande, men trodde emellertid, att, då med det i momentet använda uttrycket »afgifter» uppenbarligen afsåges sådana afgälder, som motsvarade hvad af stamhemmanens allmänna utskylder belöpte å de afsöndrade lägenheterna, det vore tillräckligt att i motiveringen till momentet utsäga detta för att förekomma att något sådant, som herr *Vallander* befarat, skulle kunna inträffa.

Sedan herr *Vallander* förmält sig vara tillfredsställd med herr greve *Lagerbjelkes* förslag, förklarade sig herrar delegerade finna den tolkning, herr greve *Lagerbjelke* inlagt i momentet vara riktig, hvarjämte beslöts, att till närmare angifvande häraf momentet skulle erhålla följande lydelse:

»Genom införlifningen sker icke någon ändring i sättet för utgörande af sådan afgäld till stamhemman inom det införlifvade området, som hvilar på afsöndrad lägenhet, eller af allmänna utskylder och besvär till kronan af hvad namn och beskaffenhet de vara må.»

Punkten i öfrigt blef af herrar delegerade godkänd.

Beträffande *punkten 12* beslöts, att densamma skulle formuleras sålunda:

»Från tiden för socknens införlifning med staden öfvertager staden i sin helhet den införlifvade kommunens och skoldistriktets samtliga förpliktelser gent emot såväl de personer, hvilka vid nämnda tidpunkt därinom innehafva fast anställning, som ock de socknens förutvarande tjänstemän, hvilka då redan därifrån åtnjuta pension eller understöd; och skall tillika iakttagas, att de i socknen vid berörda tid anställda barnmorskor icke i pensionshänseende komma i sämre ställning än förut.»

Emot *punkten 13 moment 1* gjordes icke någon erinran.

Rörande *punktens andra moment* beslöto herrar delegerade, att detsamma skulle lyda sålunda:

»Från tiden för införlifningen skall emellertid staden utefter de vägar inom socknens municipalsamhällen och så kallade villastäder, där allmän belysning vid nämnda tid finnes anordnad, ombesörja och bekosta belysning i minst samma omfattning som dittills, under villkor att den för berörda ändamål använda materiel till staden utan ersättning öfverlåtes.»

Punkten 14 godkändes.

Efter föredragningen af *punkten 15* framkom herr *Edström* ånyo med sitt vid herrar delegerades senaste gemensamma sammanträde framställda yrkande, att de för det äldre stadsområdet gällande föreskrifter rörande auktioner icke skulle under en tid af minst femton år efter inkorporeringen tillämpas å det införlifvade området; och yrkade herr *Edström*, att i förevarande punkt måtte intagas bestämmelse af sådant innehåll.

Öfriga herrar delegerade motsatte sig berörda yrkande; och blef förevarande punkt af dem godkänd.

§ 4.

På gifven anledning inbjödo nu stadens herrar delegerade herr *Edström* att närvara vid det eller de sammanträden, som hädanefter komma att hållas mellan stadens herrar delegerade och Svartlösa härads vägstyrelse; hvarefter dagens sammanträde upplöstes.

Som ofvan.

In fidem:

Axel Körner.

Bil. 1.

Förslag

till aftal rörande införlifvande af Brännkyrka socken med Stockholms stad.

1:o.

Brännkyrka socken skall med hela sitt nuvarande område från och med ingången af det år, kungl. maj:t kan komma att bestämma, i kommunalt, administrativt och judiciellt hänseende införlifvas med Stockholms stad och sålunda ur landets jordebok uteslutas.

2:o.

I fråga om de ecklesiastika förhållandena sker den ändring, som föranledes däraf att, jämlikt lagen angående folkskoleväsendet i Stockholm den 15 maj 1903, folkskoleväsendet i Stockholm utgör en för hela staden gemensam angelägenhet, hvilken staden såsom kommun har att vårda.

I afseende å berörda förhållanden i öfrigt äger tills vidare ej annan ändring rum än den, som betingas däraf att Brännkyrka församling i och med införlifningen kommer att utgöra en territoriell församling i Stockholm och hvarom här nedan under 11:o mom. 3 närmare förmåles.

3:o.

Staden i sin helhet ombesörjer och bekostar alla anordningar i afseende å fattigvård, hälsovård, sjukvård, brandväsande och polisbevakning samt alla andra kommunala anstalter och angelägenheter inom såväl Brännkyrka sockens som ock stadens äldre område.

4:o.

Alla kommunala utgifter skola af stadens och den införlifvade kommunens invånare gemensamt och efter samma grund utgöras.

5:o.

Alla Brännkyrka sockens tillhörigheter af fast och lös egendom samt inkomster, hvilka icke äro afsedda för kyrkliga ändamål, tillfalla den gemensamma kommunen, hvarjämte folkskolehus och andra anstalter för folkskoleundervisningen blifva det gemensamma skoldistriktets egendom.

6:o.

Det införlifvade områdets invånare åtnjuta i stadens kommunala angelägenheter enahanda rösträtt som stadens invånare; skolande den nu gällande indelningen i valkretsar så ändras, att invånarne i det införlifvade området få tillfälle utöfva den dem tillkommande rösträtt.

7:o.

Lika med stadens invånare äro det införlifvade områdets invånare berättigade att tillgodonjuta de förmåner, som allmänna stiftelser åt stadens invånare eller särskilda klasser af dem bestämma; och hafva stadens invånare i afseende å allmänna stiftelser, hvilka tillhöra det införlifvade området, enahanda rätt.

8:o.

Staden i sin helhet öfvertager ansvarsskyldigheten för de bägge borgerliga kommunernas samt Liljeholmens och Örby villastads municipalsamhällets samtliga skulder och förbindelser äfvensom de särskilda skoldistriktens skulder och förbindelser för folkskoleväsendet, allt efter afdrag af den kapital- och räntebetalning, som bör vara verkställd före den dag, då införlifningen äger rum.

9:o.

Staden i sin helhet skall från tiden för socknens införlifning med staden ombesörja och bekosta allt underhåll af allmänna vägar inom såväl socknens som stadens förutvarande område; och skola utgifterna härför af stadens och det införlifvade områdets invånare gemensamt och efter samma grund utgöras.

Från nämnda tidpunkt skall staden därjämte öfvertaga underhållet af följande enskilda vägar inom det införlifvade området, nämligen vägen från allmänna landsvägen vid Liljeholmen till Gröndal eller den så kallade Löfholmsvägen och vägen från nämnda landsväg till Fridhem eller den så kallade Hägerstensvägen, till de delar dessa vägar icke visas vara föremål för enskild äganderätt; skolande sagda vägar å berörda sträckningar af staden underhållas i samma skick, de befinna sig vid förenämnda tid.

10:o.

Innan de för staden gällande byggnads- och brandordningar å det införlifvade området tillämpas böra de undergå granskning, därvid, om med afseende å de särskilda förhållandena inom Brännkyrka kommun särskilda stadganden beträffande sistberörda område i dess helhet eller till någon del finnas erforderliga eller lämpliga, sådana stadganden böra i byggnads- och brandordningarna inrymmas.

11:o.

Genom införlifningen sker icke någon ändring i sättet för utgörande af sådana afgifter till stamhemman inom det införlifvade området, som hvila på afsondrade lägenheter, eller af allmänna utskylder och besvär till kronan af hvad namn och beskaffenhet de vara må.

Debitering, uppbörd och redovisning af krono- och kommunalutskylder från det införlifvade området öfvertagas från tiden för införlifningen af öfverståhållareämbetet för uppbördsärenden.

Därest efter införlifningen framställning i sådant afseende göres af Brännkyrka församlings kyrkostämma, skall stadens uppbördsverk ombesörja debiteringen af beslutade församlingsavgifter äfvensom af prästlöneavgifter samt, där ej kyrkostämman genom beslut, som af öfverståhållareämbetet godkännes, annorlunda förordnar, verkställa uppbörden af dessa avgifter, hvarjämte i sådan händelse restantier å samma avgifter skola indrifvas genom öfverståhållareämbetets försorg.

12:o.

Från tiden för socknens införlifning med staden öfvertager staden i sin helhet socknens samtliga förpliktelser gent emot såväl de personer, hvilka vid nämnda tidpunkt innehafva fast anställning i socknens tjänst, som ock de socknens förutvarande tjänstemän, hvilka då redan åtnjuta pension eller understöd af socknen; och skall staden tillika tillse, att de i socknen vid berörda tid anställda barnmorskor icke i pensionshänseende komma i sämre ställning än förut.

13:o.

Det införlifvade områdets förseende med vatten från allmän vattenledning samt allmän belysning genom gas eller på annat tjänligt sätt skall ske snarast möjligt efter föreningen i den ordning och till den omfattning, som stadsfullmäktige med afseende å områdenas bebyggande tld efter annan besluta.

Från tiden för införlifningen skall emellertid staden utefter de vägar inom socknens municipalsamhällen och så kallade villastäder, där allmän belysning vid nämnda tid finnes anordnad, ombesörja och bekosta belysning i samma omfattning som dittills, hvaremot den för berörda ändamål använda materiel å staden utan ersättning öfverlåtes.

14:o.

Snarast möjligt efter införlifningen skall staden låta upprätta särskilda renhållningsstationer dels vid Liljeholmen med Gröndal dels ock i Örby.

Efter införlifningen skall staden utan dröjsmål låta uppföra fullständig brandstation vid Liljeholmen samt redskapshus med brandmateriel vid Örby och Södertörns villastad.

15:o.

De för äldre stadsområdet gällande föreskrifter rörande bouppteckningar, vårdnaden å förmynderskap och auktioner skola gälla äfven för det införlifvade området, dock att stadens auktionsmonopol tills vidare och intill dess annorlunda beslutas icke är tillämpligt å sådan inom det införlifvade området befintlig, där boende personer eller därstädes belägna verk tillhörig egendom, som där å auktion försäljes.

Den 25 november 1908.

Närvarande:

stadens delegerade:

herrar ordföranden, auditören	<i>Erik Martin,</i>
t. f. kammarrådet, friherre	<i>Casten von Otter,</i>
civilingenjören	<i>C. A. Ramström;</i>

socknens delegerade:

herrar fabrikören	<i>Ludvig Wetterlind,</i>
godsägaren, grefve	<i>G. Lagerbjelke,</i>
ingenjören	<i>Axel G. Carlson,</i>
kamreraren	<i>F. Edström,</i>
vice pastorn	<i>Nils Lindstam;</i>

samt i egenskap af sekreterare hos sistbemälde delegerade:

herr e. o. hofrättsnotarien *E. A. Vallander.*

§ 1.

Justerades protokollet för herrar delegerades sammanträde den 7 sistlidne september.

I sammanhang med protokolljusteringen anförde herr *Carlson*, att i de köpeafhandlingar, hvarigenom Aktiebolaget Södertörns villastad försålt jordlägen-

heter inom villastaden, vore i fråga om lägenhetsägarnes skyldighet att till bolaget gälda årliga afgifter för de till allmänt begagnande inom villastaden upplätta vägnas förseende med belysning stadgadt, att dylika afgifter skulle gäldas, så länge bolaget ombesörjde belysningen. Berörda afgifter komme således icke vidare att utgå, sedan staden efter socknens inkorporering med staden öfvertagit belysningen af nämnda vägar.

§ 2.

Sekreteraren hos stadens herrar delegerade meddelade, att enligt uppgifter, som lämnats honom af herr Wetterlind, den så kallade Hägerstensvägen, som sträckte sig från Grönbrink förbi Hägersten till Fridhem, hade en längd af 4,500 meter, däraf 3,000 meter från Grönbrink till Hägersten och 1,500 meter från Hägersten till Fridhem, att vägens bredd utgjorde mellan Grönbrink och Hägersten omkring $5\frac{1}{2}$ meter och å återstående sträckningen ungefär 4 meter, att med den s. k. Löfholmsvägen afsåges dels den från allmänna vägen vid Liljeholmen förbi Alphyddan till torget i Gröndal ledande väg dels ock en förgrening af denna väg från Alphyddan till Blommensberg, att förstnämnda väg innehölle i längd 1,150 meter och hade en bredd af omkring 5 meter, samt att längden af vägförgreningen till Blommensberg utgjorde 350 meter och dess bredd 5 meter. I anslutning härtill framhöll sekreteraren, att det torde vara nödigt att i aftalet rörande inkorporeringen bestämdt angifva, att jämväl omförmälda förgrening af Löfholmsvägen till Blommensberg inginge bland de enskilda vägar, hvilkas underhåll skulle af staden efter inkorporeringen öfvertagas.

Herr *Edström* uttalade sin anslutning härtill under yrkande tillika, att som Löfholmsvägen å dess fortsättning från Gröndal till Lilla Ekensberg vore lifligt trafikerad, jämväl berörda vägsträcka, hvars längd väl icke utgjorde mer än en half kilometer, måtte efter inkorporeringen af staden till underhåll öfvertagas.

Herrar *Wetterlind* och grefve *Lagerbjelke* instämde i nämnda yrkande, hvar efter och sedan såväl herr *ordföranden* som herr friherre *von Otter* förmält sig icke hafva något att erinra mot detsamma, beslöts, att punkten 9 mom. 2 i aftalet mellan stadens och socknens herrar delegerade skulle erhålla följande ändrade lydelse:

Från nämnda tidpunkt skall staden därjämte öfvertaga underhållet af följande enskilda vägar inom det införlivade området, nämligen den så kallade Löfholmsvägen eller vägen från allmänna landsvägen vid Liljeholmen förbi Alphyddan och Gröndals villasamhälle till Lilla Ekensberg jämte vägens förgrening från Alp-

hyddan till Blommensberg äfvensom den så kallade Hägerstenvägen från nämnda landsväg till Fridhem, till de delar dessa vägar icke visas vara föremål för enskild äganderätt.»

§ 3.

Dagens föredragningslista upptog ett mellan stadens delegerade och vägstyrelsen i Svartlösa härads väghållningsdistrikt träffadt preliminärt aftal rörande ordnande af de förhållanden, som uppkomme genom Brännkyrka sockens utbrytning från distriktet; och blef berörda aftal, som finnes bilagdt detta protokoll, nu uppläst.

Bil. 1.

Herr *ordföranden* yttrade härefter, att då, efter hvad man numera kunde antaga, socknens införlifning med staden icke skulle kunna äga rum förr än tidigast den 1 januari 1911, komme i följd häraf jämlikt bestämmelserna i berörda aftal socknens invånare att beredas rymlig tid till såväl att låta utarbета förslag angående de vägarbeten inom socknen, som kunde anses erforderliga, som ock att hos vederbörande myndighet göra framställningar om åläggande för väghållningsdistriktet att utföra berörda vägarbeten.

På gifven anledning anförde *sekreteraren hos stadens herrar delegerade*, att hvad anginge sådana vägföretag inom Brännkyrka socken, beträffande hvilka hos vederbörande myndighet gjorts framställningar, som icke hunne slutligen afgöras före inkorporeringen, spörsmålet, huru vid uppgörelsen mellan staden och socknen borde förfaras i afseende å dylika vägföretag, vore af ganska invecklad beskaffenhet. I väsentlig grad berodde detta på den omständigheten, att gällande väglag endast vore tillämplig å vägar, broar och färjor å landet. Rörande byggande och underhåll af vägar och broar i stad finnes ej annan bestämmelse än den, som innehölles i 25 kapitlet 8 § byggningsbalken. Häre stadgades allenast, att städerna skulle röja och hålla väg och broar, så långt stadens ägor räckte. Därtill komme, att i instruktionen för öfverståthållareämbetet ej finnes inrymd någon befogenhet för ämbetet att afgöra frågor om vägar inom Stockholms stads område — i motsats till hvad som tillkomme konungens befallningshafvande, när fråga vore om vägar i andra städer. Med hänsyn härtill hade sekreteraren i promemorior, som legat till grund för förhandlingarna mellan stadens delegerade och vägstyrelsen, föreslagit, att hos vederbörande myndighet väckta frågor om vägföretag inom Brännkyrka socken, som icke före inkorporeringen blifvit slutligen pröfvade, skulle afgöras af en skiljenämnd, bestående af fem personer, af hvilka staden och väghållningsdistriktet skulle utse hvardera två och de sålunda utsedde den femte,

samt att, därest parterna ej kunde ena sig om valet af den femte, denne skulle utses af öfverståthållareämbetet.

Herr friherre *von Otter* trodde, att de anmärkta svårigheterna till väsentlig del skulle kunna undanröjas, därest öfverståthållareämbetet i likhet med konungens befallningshafvande tillerkändes befogenhet att pröfva vägfrågor. Stadens delegerade borde därför i det utlåtande rörande inkorporeringsfrågan, som de hade att afgifva till stadsfullmäktige, hemställa, att stadsfullmäktige i sammanhang med underdånig framställning om inkorporering med staden af Brännkyrka socken måtte anhålla, att kungl. maj:t täcktes förordna om sådant tillägg till instruktionen för öfverståthållareämbetet, att ämbetet finge befogenhet att upptaga och pröfva frågor om anläggning och underhåll af allmänna vägar och broar inom Stockholms stads icke planlagda område.

Herr *Wetterlind* anförde, att då det finge anses ligga i stadens eget intresse efter inkorporeringen att tillgodose socknens nuvarande område med nödiga vägar, samt nämnda område ju äfven inom stadsfullmäktige finge sina representanter, hvilka måste antagas komma att i berörda afseende tillvarata området särskilda intressen, man väl icke behöfde befara att tvister rörande vägföretag skulle uppkomma mellan staden och det införlifvade området.

Herr greve *Lagerbjelke* framhöll, att det väl icke vore lämpligt att låta afgörandet af de vid tiden för inkorporeringen hos konungens befallningshafvande eller öfverordnade instanser ännu oafgjorda ärenden om väganläggningar eller vägomläggningar inom Brännkyrka socken blifva beroende på möjligheten af att en lagändring i den riktning, herr friherre *von Otter* angifvit, komme till stånd. Man finge nog betjäna sig af andra utvägar för att komma ur de anmärkta svårigheterna. Möjligen kunde det ju tänkas att man i aftalet skulle angifva vissa vägarbeten, som staden efter inkorporeringen hade att utföra inom socknen.

Herr *ordföranden* anmärkte häremot, att herrar delegerade i saknad ej mindre af utredning om behovet af nya vägar inom socknen än äfven af kostnadsberäkningar för sådana vägar svårligen nu kunde bestämma, hvilka vägföretag som borde af staden efter inkorporeringen utföras inom socknens nuvarande område. Lämpligast vore nog att man, i enlighet med hvad herr friherre *von Otter* föreslagit, sökte erhålla ett tillägg till instruktionen för öfverståthållareämbetet, hvarigenom ämbetet tillerkändes befogenhet att pröfva vägfrågor. Då det emellertid kunde vara af intresse att redan nu få kännedom om hvilka vägföretag, som man inom socknen önskade att få utförda, ville herr *ordföranden* anmoda socknens herrar delegerade att därom yttra sig.

Herr *Edström* ansåg för sin del, att man för lösningen af de vid tiden för inkorporeringen oafgjorda, socknens område berörande vägfrågor borde begagna sig af det ifrågasatta skiljedomsförfarandet. I aftalet angående inkorporeringen borde därjämte bestämmas, i hvilket stadium en vägfråga skulle hafva kommit för att den skulle blifva föremål för skiljedom; och kunde i sådant afseende föreskrivas, att frågan skulle före tiden för inkorporeringen hafva väckts hos länsstyrelsen.

Herr *Wetterlind* var äfven af den åsikt att i förevarande fall ett skiljedomsförfarande skulle vara lämpligt, därest icke öfverståthållareämbetet erhöle befogenhet att pröfva vägfrågor. Emellertid ville herr *Wetterlind* bestämdt fastslå, att socknen intill tiden för inkorporeringen ägde fria händer i afseende å ordnandet af sitt vägväsende.

Herr greve *Lagerbjelke* ifrågasatte, om man icke från skiljedomsförfarandet borde undantaga sådan socknen berörande vägfråga, som väckts hos konungens befallningshafvande före inkorporeringen, men angående hvilken konungens befallningshafvande efter inkorporeringen komme att förklara sig icke vara behörig att därmed vidare taga befattning. Det synes vara tillräckligt att rörande sådan vägfråga föreskrifva, att den, som väckt densamma, skulle äga att hos stadens vederbörande myndighet anmäla ärendet för pröfning. Ej heller borde enligt herr greve *Lagerbjelkes* mening underställas skiljemäns pröfning fråga om vägföretag, angående hvilket konungens befallningshafvande eller öfverordnad myndighet före inkorporeringen genom laga kraftvunnet beslut föreskrifvit, att detsamma skulle inom socknen utföras under förutsättning, att statsbidrag därtill lämnades, utan borde i sådant fall staden utan vidare vara skyldig att verkställa samma arbete, ehvad staden kunde för detsamma erhålla bidrag af statsmedel eller icke.

Herr friherre *von Otter* förklarade sig hysa stora betänkligheter mot att biträda herr greve *Lagerbjelkes* förslag i dess senare del särskildt på grund däraf, att hos de myndigheter, som hade att pröfva vägmål, den praxis utbildat sig att i fråga om sådana vägföretag, som ansåges vara af mindre vikt för allmänna samfärdseln, förklara att de skulle af de väghållningsskyldige utföras allenast under förutsättning att statsbidrag därtill erhöles.

Herrar *Carlson* och *Edström* instämde däremot i hvad herr greve *Lagerbjelke* föreslagit rörande vid inkorporeringen af vederbörande myndigheter slutligen pröfvade vägfrågor och framhöllo gent emot herr friherre *von Otter*, att äfven sådana vägarbeten inom socknens nuvarande område, i fråga om hvilka vederbörande myndigheter förklarat eller komme att förklara att de skulle utföras under villkor att statsbidrag därtill erhöles, måste anses vara af så stor vikt för allmänna samfärdseln, att de af staden under alla händelser borde utföras.

Herr *Lindstam* yttrade, att, som Älfsjö stationssamhälle utgjorde en centralpunkt inom Brännkyrka socken och alltmer och mer komme att blifva af betydelse för socknen såsom afsättningsort för dess produkter, det inom närmaste framtiden sannolikt skulle visa sig behöfligt att utöfver de vägar, om hvilka frågor redan väckts, erhålla nya vägförbindelser såväl från nämnda järnvägsstation till Västberga och Södertörns villastad som ock från Långbrodal till Långsjö.

Herr *Wetterlind* förmälte, att de af herr *Lindstam* nu omnämnda vägar visserligen kunde anses vara af betydelse för socknen, men att det emellertid icke vore socknens delegerades afsikt att göra anläggandet af samtliga dessa vägar till villkor för socknens inkorporering med staden. Innan något definitivt beslut fattades rörande nu förevarande ämne, vore det emellertid nödigt att socknens delegerade lämnades tillfälle att taga närmare kännedom om de promemorior, hvilka sekreteraren hos stadens delegerade i ämnet afgifvit, äfvensom att vid enskildt sammanträde företaga detsamma till behandling. Med anledning däraf ville herr *Wetterlind* föreslå att förhandlingarna mellan herrar delegerade skulle tills vidare uppskjutas.

Sedan herr grefve *Lagerbjelke* uppstått och bortgått, samt ytterligare öfverläggning i ämnet ägt rum, därunder uttalanden gjordes af herrar *Edström*, *Lindstam* och *Carlson*, beslöto herrar delegerade, med bifall till herr *Wetterlinds* förslag, att med vidare underhandlingar mellan delegerade rörande förevarande fråga skulle anstå, till dess anmälan inkommit från socknens delegerade att de slutfört sin enskilda behandling af frågan.

§ 4.

Herr *Wetterlind* anförde, att, sedan skolrådet i Brännkyrka församling från den skolhuset vid Liljeholmen tillhöriga tomt afgiftsfritt afstått mark för den utvidgning af den förbi skolhuset ledande allmänna landsvägen, som verkställts för beredande af plats för stadens vattenledningsrör från dess vattenverk vid Norsborg, skolrådet i enlighet med under åren 1905 och 1906 fattade beslut hos stadens drätsel-nämnd anhållit, att vatten från stadens vattenledning måtte få inledas i nämnda skolhus; att skolrådet, som inhämtat, att nämnda framställning ännu icke varit föremål för Stockholms stadsfullmäktiges behandling, vid sammanträde den 17 innevarande november af sådan anledning beslutit att genom socknens delegerade för underhandlingar rörande socknens inkorporering med staden göra förnyad framställning i ämnet; samt att utdrag af det i ärendet hos skolrådet hållna protokoll skulle med det snaraste af herr *Wetterlind* tillställas stadens herrar delegerade.

I anslutning till hvad sålunda anförts hemställde herr *Wetterlind*, att, då för närvarande skolhusets behof af vatten tillgodosåges på det sätt, att vatten hämtades till skolhuset från plats, belägen på ej ringa afstånd därifrån, men denna anordning befunnits synnerligen otillfredsställande, samt på grund däraf, och för den händelse skolrådets berörda framställning icke vunne bifall, en brunn måste upptagas å skolhustomten, hvilket emellertid i följd af grundens bergiga beskaffenhet komme att medföra dryga kostnader, stadens delegerade måtte medverka därtill, att framställningen nu blefve af stadsfullmäktige bifallen.

Sedan herr *Carlson* meddelat, att kostnaderna för upptagandet af nämnda brunn sannolikt komme att uppgå till minst 3,000 kronor, beslöto stadens herrar delegerade förorda bifall till berörda framställning, hyarom skrifvelse skulle afgå till drätselnämndens andra afdelning, sedan förenämnda protokollsutdrag till herrar delegerade inkommit.

Härefter upplöstes dagens sammanträde.

Som ofvan.

In fidem:

Axel Körner.

Bil. 1.
Aftal rörande ordnande af de genom *Brännkyrka sockens utbrytning från Svartlösa härads väghållningsdistrikt och införlifning med Stockholms stad* uppkommande förhållanden.

1:o.

Mom. 1. Den behållning, som vid tiden för socknens skiljande från Svartlösa härads väghållningsdistrikt finnes i distriktets vägkassa, skall fördelas mellan staden och distriktet efter förhållandet vid samma tid mellan vägfyrktalet i socknen och i hela återstående distriktet.

Mom. 2. Såsom vägkassans behållning anses sådant i 62 § lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891, enligt nämnda

lagrums lydelse i lagen den 20 juni 1905, omförmäldt öfverskott, som vid berörda tid finnes i vägkassan, efter afdrag dock af de beräknade kostnaderna för de vägarbeten, som de väghållningsskyldige i distriktet genom utslag meddelade och laga kraftvunna under tiden från och med den 1 november 1908 till den dag, då socknens införlifning med staden äger rum, fått sig ålagdt att utföra och för hvilka tillika statsbidrag, därest sådant i något af utslagen förutsatts, före sistnämnda dag beviljats.

Mom. 3. De öfverskottsmedel, som, enligt hvad nu blifvit sagdt, skola undantagas innan fördelning af vägkassans behållning sker, äger väghållningsdistriktet använda till bestridande af omförmälda kostnader.

Mom. 4. Uppgå vid tiden för införlifningen kostnaderna för förenämnda vägarbeten till belopp, öfverstigande berörda öfverskottsmedel, skola staden och väghållningsdistriktet gemensamt efter den i mom. 1 angifna grund bidraga till täckande af sålunda uppkommen brist.

2:o.

De vägarbeten inom väghållningsdistriktets nuvarande område, som vid tiden för införlifningen redan börjat verkställas, skola bringas till slutligt utförande af vägstyrelsen eller de arbetsdirektioner, som kunna varda tillsatta för arbetenas verkställande.

Har vid berörda tid vägarbete, som genom laga kraftägande beslut förklarats skola inom Brännkyrka socken utföras, ännu icke blifvit påbörjadt, skall staden efter införlifningen verkställa samma arbete, mot det att ett belopp, motsvarande de beräknade kostnaderna för vägarbetet, till staden utbetalas från förenämnda öfverskottsmedel, så långt de därtill förslå.

3:o.

Det åligger staden att godtgöra väghållningsdistriktet kostnaden för den till följd af socknens skiljande från distriktet erforderliga nya vägdelning, när denna blifvit verkställd, med ett belopp af 3,500 kronor.

4:o.

Allt underhåll, sommar- och vintertiden, af allmänna vägar inom de efter öfverflyttningen återstående delarna af väghållningsdistriktet äfvensom öfriga di-